

رئاست جمهوری
سازمان اداری و استخباراتی کشور

آموزه‌های

زین‌الدین

به روایت اعضای
دولت مردمی

دولت مردمی
ایران

زیر نظر: میثم لطیفی
با همراهی اعضای دولت مردمی سیزدهم

سرشناسه	: لطیفی، میثم، ۱۳۵۷ اسفند - گردآورنده
عنوان و نام پدید آور	: آموزه‌های شهید جمهور به روایت اعضای دولت مردمی / به اهتمام میثم لطیفی.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان اداری و استخدامی کشور، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۷۴ ص: مصور (رنگی)؛ ۲۰×۲۰ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۴۲-۰۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: رئیسی، سیدابراهیم، ۱۳۳۹-۱۴۰۳. رئیس جمهور
موضوع	: Raeesi, Seyed Ebrahim, ۲۰۲۴-۱۹۶۰. President
موضوع	: رئیسی، سیدابراهیم، ۱۳۳۹-۱۴۰۳. رئیس جمهور -- اخلاق
موضوع	: Raeesi, Seyed Ebrahim, ۲۰۲۴-۱۹۶۰. President -- Ethics
موضوع	: رئیسی، سیدابراهیم، ۱۳۳۹-۱۴۰۳. رئیس جمهور -- دوستان و آشنایان -- خاطرات
موضوع	: Raeesi, Seyed Ebrahim, ۲۰۲۴-۱۹۶۰. President -- Friends and associates -- Diaries
موضوع	: ایران. رئیس جمهور (۱۴۰۳-۱۴۰۰): رئیسی
موضوع	: Iran. President (۲۰۲۴-۲۰۲۱): Raisi
موضوع	: ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۴۰۰ - ۱۴۰۳.
	: Iran -- Politics and government ۲۰۲۴ - ۲۰۲۱
	: ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۴۰۰-۱۴۰۳
	: Iran -- History -- Islamic Republic ۲۰۲۴ - ۲۰۲۱
شناسه افزوده	: سازمان اداری و استخدامی کشور
شناسه افزوده	: Public Administration and Recruitment organization
رده بندی کنگره	: DSR1۷۳۷
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۷۸۴۸۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

آموزه‌های شهید جمهور به روایت اعضای دولت مردمی

زیر نظر: میثم لطیفی

(معاون رئیس جمهور شهید و رئیس سازمان اداری و استخدامی در دولت سیزدهم)

با همراهی: اعضای دولت مردمی سیزدهم

به اهتمام: منیژه بهارلو، مهران مهرعلیان * صفحه آرایی: مهیار یزدانی * نوبت چاپ: اول (تابستان ۱۴۰۳)

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان قرار دارد و تمامی حقوق مادی و معنوی آن، متعلق به سازمان اداری و استخدامی کشور است.

سخن ناشر

بسم الله الرحمن الرحيم

«يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات»

خداوند مقام اهل ايمان و دانشمندان عالم را (در دو جهان) رفيع مي گرداند.

(سوره مبارکه مجادله - آیه ۱۱)

نظام اداری به مثابه نرم افزار حکمرانی و اداره امور، در هر کشوری از چنان جایگاه بی بدیل و اهمیت بی نظیری برخوردار است که بی اغراق می توان میزان توفیق در تحقق اهداف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را به طور مستقیم با میزان موفقیت نظام اداری آن کشور سنجید.

نمی توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی نظام حکمرانی و اداره کشور مستلزم مطالعه، پژوهش و نقد توسط خبرگان و دغدغه مندان و به کار بستن نتایج آنهاست. از این منظر، پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان های فکری و اجرایی جهت نیل به آینده ای درخشان و پیشرفته به حساب می آیند. سازمان اداری و استخدامی کشور به عنوان نهاد سیاست گذار و تنظیم گر در این عرصه، بر آن شده است تا ضمن از دعوت از نخبگان دانشگاهی، کارشناسان، صاحب نظران و اندیشه ورزان اندیشکده های مرتبط و انتشار آثار گرانسنگ اهل قلم با محوریت تحول نظام اداری، نسبت به انتشار مجموعه تولیدات تخصصی، کارشناسی و پژوهشی بخش های مختلف این سازمان و به ویژه مدیران و کارشناسان متخصص خود اقدام نماید تا بدین وسیله، زمینه بهره مندی عموم علاقمندان علی الخصوص مدیران و کارشناسان دستگاه های اجرایی را از آخرین تجربیات و یافته های علمی و کارشناسی فراهم ساخته و گامی در جهت گفتمان سازی و ترویج دانش و فرهنگ حکمرانی متعالی و اداره صحیح در کشور بردارد و از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه مند به طی این طریق نیز فراهم گردد.

ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهاده اند، یکی دیگر از اهداف انتشار این آثار، درک کاستی ها و اصلاح آنهاست. امید است در سایه الطاف بیکران الهی و با گسترش فعالیت های انتشاراتی سازمان اداری و استخدامی کشور، این رسالت خطیر تحقق یابد.

رضا باقریان

رئیس مرکز نوآوری اداری سازمان اداری و استخدامی کشور

شهریور ۱۴۰۳

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای در آخرین دیدار خود با اعضای دولت سیزدهم در تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۷ به بیان برخی خصوصیات رئیس جمهور شهید آیت الله سید ابراهیم رئیسی پرداختند و ایشان را به عنوان یک الگوی مدیریتی برای مسئولین معرفی کردند.

۱- مردمی بودن و اعتنای به مردم

به نظر من یکی از مهم‌ترین خصوصیات آقای رئیسی مردمی بودن بود. برای همه‌ی ماها، برای دولت‌ها و رؤسای دولت‌ها، برای اعضای دولت‌ها، این باید الگو باشد. ایشان به مردم اعتنا می‌کرد، برای مردم احترام قائل بود، در بین مردم حضور پیدا می‌کرد، لمس می‌کرد حقایق را با حضور در میان مردم، حرف‌های آن‌ها را می‌شنید و نیازهای آن‌ها را محور برنامه‌ریزی‌های خودش قرار می‌داد؛ ایشان این‌جوری بود. محور برنامه‌ریزی‌ها و اقدام‌ها و کارها و شاخص‌هایی که مورد نظر ایشان بود، حل مشکلات

مردم بود. این درست همان چیزی است که مورد نظر اسلام است؛ یعنی با مردم بودن. در این نامه‌ی معروف و فرمان معروف امیرالمؤمنین (علیه السلام) به مالک اشتر، ایشان می‌فرمایند بهترین و محبوب‌ترین کارها در نزد تو باید این چند چیز باشد؛ دو سه چیز را ذکر می‌کنند، از جمله: أَجْمَعُهَا لِرَضَى الرَّعِيَّةِ؛ محبوب‌ترین کارها در نظر تو باید آن کاری باشد که مایه‌ی خشنودی توده‌های مردم است. می‌گویند بهترین کارها و محبوب‌ترین کارها آن است که مورد نظر توده‌ی مردم باشد، آن‌ها را خشنود کند، آن‌ها را راضی کند، هماهنگ با رضایت آن‌ها باشد.

۲- اعتقاد به توانایی داخلی

ایشان به توانایی‌های داخلی واقعاً اعتقاد داشت. خبر ما با خیلی از مسئولین در نشست و برخاست‌ها روی این مسئله‌ی توانایی‌های داخلی و ظرفیت‌های داخلی در موارد متعدد صحبت می‌کنیم، هیچ کس از آن‌ها هم مخالفت نمی‌کند، اما آدم می‌فهمد چه کسی عمیقاً و از بن دندان به این توانایی‌ها باور دارد، چه کسی نه. ایشان واقعاً باور داشت؛ یعنی قبول داشت که ما خیلی از مشکلات کشور را یا اکثر مشکلات کشور را یا به یک صورت همه‌ی مشکلات کشور را می‌توانیم با تکیه‌ی به ظرفیت‌های داخلی حل کنیم؛ و لذا دنبال این کارها هم بود. این از خطوط مهم و اصلی‌ای بود که ایشان دنبال می‌کرد.

۳- صراحت در اعلام مواضع انقلابی و دینی

یک نقطه‌ی برجسته‌ی دیگری که در ایشان وجود داشت صراحت در اعلام مواضع انقلابی و دینی بود. دوپهلو حرف زدن و ملاحظه‌ی این را کردن که اگر ما مواضع انقلابی‌مان را صریح بیان کنیم، فلان آدم، فلان دسته، فلان شخصیت ممکن است ناراحت بشوند، این ملاحظات را ایشان نداشت؛ یعنی مواضع انقلابی خودش را، همان که به آن معتقد و پایبند بود، ایشان صریح بیان می‌کرد. در اولین مصاحبه‌ای که ایشان کرد، از او راجع به ارتباط با فلان کشور پرسیدند که شما ارتباط برقرار می‌کنید، ایشان گفت خیر! صریح؛ یعنی بی هیچ ملاحظه و حاشیه و لابه‌لا چیزی گفتن؛ ایشان صریح بود.

۴- خستگی ناپذیری

خصوصیت دیگر ایشان که خبر این را همه می‌دانند، همه می‌فهمند و دیده‌اند، خستگی ناپذیری از کار بود. من مکرراً ایشان را توصیه می‌کردم به اینکه یک قدری استراحت کند. مثال می‌زدم از یک مواردی که اشخاص استراحت نکردند، بعد دچار مشکل شدند. مکرراً می‌گفتم شما برای آینده‌ی کاری خودت هم که شده یک قدری استراحت کن. ایشان همیشه می‌گفت من از کار خسته نمی‌شوم، واقعاً هم کانه خسته نمیشد؛ آدم تعجب می‌کرد. نصفه شب از سفر خارجی برگشته، صبح در فلان نقطه‌ی مثلاً کرج یا فلان جا با مردم دیدار عمومی دارد یا جلسه می‌گذارد برای مسائل مختلف! اینها کارهای خیلی مهمی است.

۵- مایوس نشدن از زخم‌زبان‌ها

یک نقطه‌ی برجسته‌ی دیگر از ایشان، مایوس نشدن از زخم‌زبان‌ها بود. این نقطه ضعف خیلی از ماها است که تا یک کسی زبانش به انتقاد از ما می‌چرخد، فوراً یا دلمان می‌شکند یا اوقاتمان تلخ می‌شود یا بدمان می‌آید که چرا مثلاً از ما ناسپاسی شد

و از کار می‌مانیم؛ خیلی اوقات این جور است؛ همیشه دوست داریم از ما تعریف کنند. ایشان نه؛ زخم‌زبان هم زیاد به ایشان می‌زدند، اما مایوس نمی‌شد. البته نمی‌شود گفت که رنج نمی‌کشید؛ چرا، رنج هم می‌کشید، گاهی پیش بنده شکایت هم می‌کرد، لکن مایوس نمی‌شد و سرد نمی‌شد از کار کردن و دنبال‌گیری کردن. این هم یکی از خصوصیات برجسته‌ی ایشان بود.

۶- تعامل و عزتمندی توأمان در سیاست خارجی

یک نقطه‌ی برجسته‌ی دیگری که در ایشان وجود داشت این است که در سیاست خارجی دو خصوصیت را ایشان با هم و در کنار هم رعایت می‌کرد: یکی تعامل، یکی عزت‌مداری و عزتمندی. ایشان اهل تعامل بود. اینجا با فلان رئیس‌جمهور اروپایی گاهی یک ساعت یا یک ساعت و نیم تلفنی صحبت می‌کردند. اهل تعامل بود، اما از موضع عزت؛ نه آن‌چنان تند و به اصطلاح دورکننده که ارتباط قطع بشود، نه بی‌خودی امتیاز دادن و دست پایین گرفتن و مانند این‌ها؛ از موضع عزت، اما در عین حال با تعامل. این

موجب شد که بعد از شهادت ایشان، من دیدم چند نفر از سران برجسته‌ی دنیا که حالا در دنیای امروز جزو چهره‌های برجسته و درجه‌ی یک محسوب می‌شوند، در پیام‌هایی که به بنده راجع به ایشان دادند از ایشان به عنوان یک چهره‌ی برجسته تمجید کردند؛ این خیلی مهم است؛ یعنی نه به عنوان یک سیاستمدار معمولی بلکه به عنوان یک سیاستمدار برجسته از ایشان تعبیر کردند و اسم آوردند. به اصل ارتباط، ایشان عقیده داشت. ما سال‌ها بود آفریقا را کنار گذاشته بودیم، با همه‌ی سفارش‌هایی که راجع به آفریقا میشد؛ ایشان با آفریقا ارتباط برقرار کرد، رفت‌وآمد کرد، تعامل کرد. به ارتباط با کشورهای گوناگون، با همه‌ی کشورهایی که زمینه‌ی ارتباط با آن‌ها وجود داشت و باید ارتباط برقرار می‌شد، ایشان معتقد بود و ارتباط برقرار می‌کرد. اولویت‌ها را در این زمینه رعایت می‌کرد؛ مثلاً یکی از اولویت‌ها همسایگی بود که ایشان به مسئله‌ی همسایگی اهمیت می‌داد.

۷- اهتمام به طرح‌های بزرگ

یک نقطه‌ی دیگر ایشان، اهتمام به طرح‌های بزرگ بود. به طرح‌های سنگین اهتمام داشت؛ مثلاً فرض کنید مثل همین انتقال آب از دریا به چند نقطه یا مثلاً در همین مسئله‌ی آب، انتقال آب از راه‌های دور به شهرهایی که مدت‌ها بود در انتظار آب بودند؛ ایشان مسئله‌ی شرب این‌ها و کشاورزی این‌ها را حل کرد. طرح‌های گوناگونی از این قبیل داشت.

۸- منش اخلاقی؛ متواضع و بردبار

یک نکته‌ی دیگر هم منش اخلاقی ایشان بود؛ جداً متواضع بود، جداً بردبار بود. آدم صبوری بود، آدم بردباری بود، اهل مدارا بود با کسانی که اختلاف نظر داشتند؛ چه اختلاف نظری، چه اختلافات نظری‌ای که منتهی می‌شد به اختلاف عملی در عرصه. خب می‌دانید در اداره‌ی کشور این چیزها وجود دارد دیگر؛ ایشان می‌آمد به بنده هم می‌گفت، مطرح می‌کرد، مواردی را ذکر می‌کرد، اوقاتش هم تلخ می‌شد، اما در عین حال ایشان با آن طرف‌های مورد نظر با مدارا رفتار می‌کرد. ایشان در یک موردی یک اختلافی با یک جایی داشتند، من گفتم شما اصلاً عکس‌العمل نشان ندهید؛ خیلی سخت بود برایش، اما اصلاً عکس‌العمل نشان نداد، یعنی واقعاً مدارا کرد؛ در حالی که اگر ایشان مثلاً این صبر و این تحمل را نداشت، بنا بود یک دعوای بزرگی در کشور راه بیفتد. ایشان این‌جوری بود.

۹- اهل ذکر، توسل و دعا

ایشان اهل ذکر و توسل و دعا بود. ایشان اهل دعا بود، اهل ذکر بود، اهل توسل بود، اهل گریه بود و دلش روشن بود و قلباً با عالم غیب مرتبط بود؛ و همین‌ها است که انسان را نجات می‌دهد، انسان را پیش می‌برد.

«من این موارد را گفتم برای این‌که این‌ها ثابت بشود به عنوان یک الگو؛ معلوم بشود کسی که رئیس قوه‌ی مجریه‌ی یک کشور است، می‌تواند مجموعه‌ی این خصوصیات عملی و فکری و قلبی و مانند این‌ها را با همدیگر داشته باشد و دنبال کند - می‌شود، می‌تواند - که ایشان (آقای رئیسی) بحمدالله داشت.»

• (منتخبی از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار پایانی اعضای هیئت دولت سیزدهم، ۱۴۰۳/۰۴/۱۷)

بسم الله الرحمن الرحيم آموزه‌های شهید جمهور

یکشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۳

۱۴ روز از شهادت رئیس جمهور عزیز و همراهانش گذشته است. در این کمتر از ۱۰۰۰ روز دولت مردمی، جلسه هیئت وزیران، حتی یک بار هم تعطیل نشد. بلکه بعد از شهادت، چندین جلسه فوق العاده هم داشتیم. آقای رئیس جمهور به نظم خیلی مقید بود.

حالا هر بار که در دولت جمع می‌شویم و جای خالی او را می‌بینیم، غم فراق‌شان قلب‌هایمان را می‌فشرد. انگار هنوز منتظریم بار دیگر درب زیر تابلوی بسم‌الله‌ای که پشت سر صندلی رئیس جمهور است، باز شود و باز هم آقای رئیس جمهور بیاید داخل. اعضای کابینه قیام کنند و آقای مرتضوی بگوید: «سلامتی آیت‌الله رئیسی صلوات» و صدای صلوات در جلسه بیچد. با ایما، اشاره و لب‌خند، به ایشان سلام بدهیم و بنشینیم و او با اشاره دست با تمام اعضای جلسه، مختصر احوالپرسی کند و قرآن شروع جلسه خوانده شود.

اغلب آقای دهقان؛ معاون محترم حقوقی بالحنی که هنوز بوی آزادگان در اردوگاه‌های عراق می‌دهد، قرآن می‌خواند، گاهی هم آقای دکتر خاندوزی یا دکتر زارعی‌پور و شاید هم من.

طبق معمول، آقای بهادری، اسامی هر کس که می‌خواهد خبری بدهد، نکته‌ای بگوید یا گلایه‌ای داشته باشد را بنویسد تا آقای دکتر مخبر وقت صحبت دهد که هر عضو هیئت دولتی سر وقت خودش، نکته‌اش را کوتاه بگوید. آقای مخبر نگران وقت است. او موافق درگیر شدن به حاشیه نیست. اجازه هم نمی‌دهد کسی به دیگری تندی کند یا حتی وسط حرف دیگری بیاید. رعایت احترام حرف اول را می‌زند. آقای رئیس جمهور اینطور خواسته‌اند. همه حق دارند حرف بزنند، نقد کنند، بحث کنند ولی بی‌احترامی نه! این را رئیس جمهور چندین بار در جلسه‌های قبل تذکر داده و بارها گفته بود که دعوایاتان را به میان مردم نکشید. نباید مردم را نگران کنید. اینجا برای بحث است و بیرون از جلسه برای اقدام...

همین‌طور خاطره‌ها در خاطرم مرور می‌شود؛ ولی ضراب‌هنگ کارهای اجرایی و مسائل کشور طوری است که همیشه فرصت مرور خاطرات را نمی‌دهد. این فرصت پیش آمده غنیمت است. می‌ترسم فراموش شود، نحیف شود و حتی تحریف شود. این جمله مدام در ذهنم تکرار می‌شود؛ «دلم برای رئیسی سوخت»؛ جمله‌ای که آقا دوبار در یک سخنرانی بیان کردند.

امروز و قبل از جلسه، برگه‌هایی را که آماده کرده بودم، جلوی هر یک از اعضای محترم هیئت دولت گذاشتم. عنوانش را با همفکری آقای ابراهیمی، مشاورم، گذاشتیم «آموزه‌های شهید جمهور». از همه اعضا درخواست کردم ذیل این عنوان هر چه تا به امروز از شهید جمهور بهره‌برده‌اند را بنویسند؛ آن هم همین امروز و در همین جلسه! تالابه‌لای هیاهوها گم نشود.

حرف‌هایشان همه دست اول است؛ محصول تجربه زیسته این سال‌ها با رئیس جمهور شهید، در بالاترین سطوح مدیریتی کشور، ناب و بی‌بدیل.

آنچه پیش روی شماست دست نوشته‌های ساده و صمیمی و بی‌واسطه تعدادی از اعضای محترم دولت رئیس جمهور شهید آیت‌الله رئیسی است، برای ثبت در تاریخ و شاید پاسخی برای آنهایی که در آینده از ما سوال خواهند کرد.

...و سلام خدا بر سید ابراهیم رئیسی و حسین امیرعبداللهیان و همه شهیدان پرواز اردیبهشت.

میثم لطیفی

خادم الرضا

آیت الله دکتر سید ابراهیم رئیسی
رئیس جمهور - دولت سیزدهم
تاریخ شهادت: ۱۴۰۳/۰۲/۳۰
همزمان با شب ولادت امام رضا علیه السلام

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

سید علی خامنه‌ای

دولت را چه در امر اقتصاد، چه در بخش فرهنگ و اجتماع، چه در بخش سیاست و دیپلماسی بر مبنای تحقق اهداف انقلاب و امامین انقلاب اسلامی تنظیم کند. سخنرانی‌های او را در سازمان ملل را بیاد بیاوریم؛ تمامی سخنان او اعتلای قرآن، مکتب انسان ساز اسلام و اهداف انقلاب اسلامی بود.

او هیچ وقت در مورد مسئله‌های مهم کشور و جهان اسلام، موضع دو پهلو نگرفت؛ در میان دوگانه‌های کاذب سیاسی و اقتصادی و دیپلماسی قرار نگرفت و خود و دولت را همواره بالاتر از آنها تعریف کرد.

۱- جامع‌نگری و نگاه کلان

یکی از آفت‌های تصمیم‌گیری در سطح حکمرانی، بخشی‌نگری و عدم اشراف به نظام مسائل است. ایشان همواره از بخشی‌نگری پرهیز نمود و اثرات یک تصمیم یا پیامد را به طور جامع بر همه بخش‌های کشور و مسئله‌های مهم بررسی می‌نمود.

۲- اعتقاد به راهبردها و آرمان‌های انقلاب اسلامی برای پیشرفت کشور

آیت‌الله رئیسی با تمام توان سعی داشت جهت‌گیری‌های

۳- اولویت‌بندی مسائل اصلی کشور و تمرکز بر حل آن‌ها

توصیه اکید ایشان با توجه به وجود سند تحول دولت مردمی، این بود که به هیچ وجه، مسئله‌هایی غیر از مسائل اصلی که در بخش‌های مختلف استخراج شده‌اند، در اولویت قرار نگیرند و انرژی اصلی دولت معطوف به حل همین چالش‌های دارای اولویت باشد.

۴- نگاه به داخل برای حل مسایل

ایشان معتقد بودند که هیچ مشکلی وجود ندارد که نتوان آن را با ظرفیت‌های داخلی مرتفع نمود. همواره تأکید می‌کردند که اگر در بخشی، موفق شده‌ایم، به این علت است که به توان و ظرفیت داخلی بهاء دادیم و بالعکس، بخش‌هایی که دارای اشکال هستیم، هنوز به توان داخلی استعدادهای بومی اعتماد نکرده‌ایم.

۵- عدم احساس یأس و وجود بن‌بست‌ها در اداره امور کشور

علی‌رغم همه سختی‌ها و ناملایمی‌ها در طول سه سال اخیر، همواره به پیشرفت کشور و به نتیجه رسیدن کارها امیدوار بود و با این روحیه، منشاء امیدبخشی به سایر ارکان دولت شده بود.

۶- پرهیز از حواشی و تمرکز بر حل مشکلات مردم

حجم عظیم طعنه‌ها و تهمت‌هایی که به ایشان روانه شد و همه آن‌ها قابلیت پاسخگویی داشت، اما ایشان هیچوقت در مورد آنها حتی صحبتی به میان نیاورد؛ حجم حواشی رسانه‌ای، شایعات و تمسخر و ... علیه ایشان در طول این سه سال، حجم عجیبی است؛ با این حال ایشان در طول این سه سال حتی ذره‌ای به این موضوعات نپرداخت و به همه هیئت دولت توصیه می‌نمود که کسی دقیقه از وقت خود را صرف حواشی نکنند. حتی این موضوع در برهه‌هایی موجب دلگیری اعضای کابینه می‌شد اما ایشان بر این موضع پافشاری می‌کردند.

۷- روحیه خستگی‌ناپذیر و عمل جهادی

بهترین نشانه برای این ویژگی، همان کلام مقام معظم رهبری است. رئیسی عزیز، خستگی نمی‌شناخت. او در این سال‌ها واقعاً لحظه‌ای آرام نگرفت و چیزی به نام اوقات فراغت نداشت. همواره در حرکت و فعالیت بود؛ ایشان مداوماً در حال فعالیت و کار و تکاپو بودند؛ میزان سفرهای استانی، حضور در برنامه‌های بین‌المللی، جلسات متعدد با اقشار مختلف، ایشان مدیر پشت میز نشین نبودند و در متن مسئله‌ها و چالش‌ها حضور پیدا می‌کردند.

دست‌نوشته‌های اعظم هیئت دولت سیزدهم درباره شهید جمهور: آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسه

۸- پیگیری مداوم و سرعت عمل در کارها

در همه فعالیت‌ها و تصمیمات، روحیه ایشان بر پیگیری مداوم بود و این روحیه به هیئت دولت نیز منتقل شده بود. در نگاه ایشان، تصمیم، بخش کوچکی از حل مسئله بود و بخش اعظم آن، مرتبط با پیگیری مداوم تا رفع کامل مسئله بود.

۹- قدرت تعامل از یک کارگر تا سران کشورها

یکی از مهمترین ویژگی‌های رئیس‌جمهور شهید، قدرت ایجاد تعامل و تفاهم در همه سطوح بود. قدرت جاذبه اخلاقی و مدیریتی ایشان موجب شده بود که در همه عرصه‌ها، تعامل و تفاهم، مبنای عمل قرار گیرد. ایشان در همه دیدارهای عمومی با همه اقشار از کارگران، تجار و کسبه تا معلمان و دانشجویان و نخبگان و ... و همچنین

در همه تعاملات رسمی و دیپلماتیک، داخلی و خارجی، با ایجاد یک ارتباط صمیمی و مناسب، مأموریت خود را پیش می‌برد.

۱۰- تقوا و معنویت شخصی

عبادات شخصی نظیر نماز شب، دعای کمیل، دعای ندبه، دعای سمات، زیارت عاشورا، زیارت جامعه، دعای توسل، روضه ماهانه و احوالی که بین او و خداوند متعال و به خصوص حضرت علی بن موسی الرضا (ع) برقرار بود، برگزیده وصف است. ایشان از مقام و منصب برای خودش چیزی اندوخته نکرد. او هیچگاه اهل تحقیر و طعن نبود؛ او هیچگاه اهل تشریفات نبود و همواره از این موارد برای سیاستمداران ما درس و شاخص است.

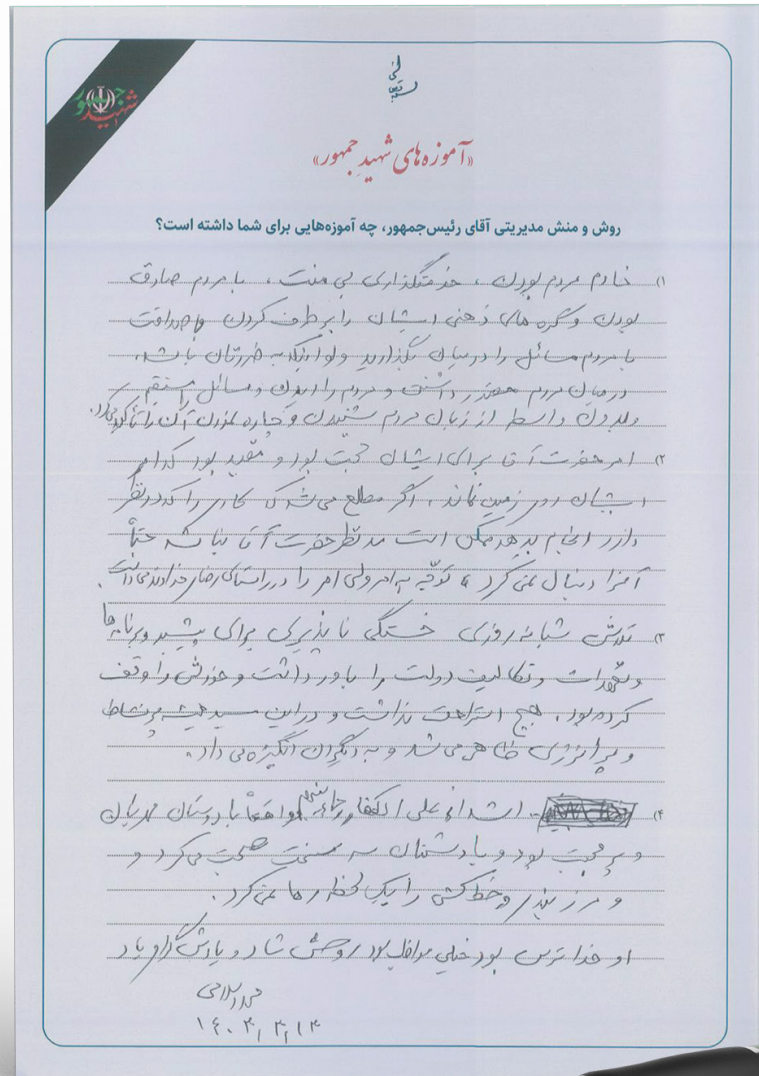
محمد اسلامی
معاون رئیس جمهور
ورئیس سازمان انرژی اتمی

سید علی خامنه‌ای

در راستای رضای خداوند می‌دانست.
۳- تلاش شبانه روزی خستگی ناپذیری برای پیشبرد برنامه‌ها و تعهدات و تکالیف دولت را باور داشت و خودش را وقف کرده بود. هیچ استراحت نداشت و در این مسیر همیشه پر نشاط و پر انرژی ظاهر می‌شد و به دیگران انگیزه می‌داد.
۴- اشداء علی الکفار و رحماء بینهم. واقعا با دوستان مهربان و پر محبت بود و با دشمنان سرسخت صحبت می‌کرد و مرزبندی و خط‌کشی را یک لحظه رها نمی‌کرد. او خدا ترس بود. خیلی مواظب بود. روحش شاد و یادش گرامی باد.

۱- خادم مردم بودن، خدمتگزاری بی‌منت، با مردم صادق بودن و گره‌های ذهنی ایشان را برطرف کردن، با صداقت با مردم مسائل را در میان بگذارید ولو اینکه به ضررتون باشد. در میان مردم حضور داشتند و مردم را دیدند و مسائل را مستقیم و بدون واسطه از زبان مردم شنیدن و چاره نمودن آن را تاکید می‌کرد.
۲- امر حضرت آقا برایشان حجت بود و مقید بود امر ایشان روی زمین نماند اگر مطلع می‌شد کاری را که در نظر دارد انجام بدهد ممکن است مد نظر حضرت آقا نباشد حتماً آن را دنبال نمی‌کرد. توجه به امر ولی امر را

■ غلامحسین اسماعیلی
رئیس دفتر رئیس جمهور

مسیر سبز

می‌دانستند، و در این مسیر قائل به تعارف با همکاران نبودند. اداره و حفظ وضع موجود را شایسته نمی‌دانستند و اگر عدم کارآمدی را در مدیر مشاهده می‌کردند، جابجایی او را مطالبه و پیگیری می‌کردند.

۵- قانون مداری و رفتار متناسب حقوقی با ماموریت‌ها و مسئولیت‌ها. با این بیان که اولاً اقدامات، رفتارها و تصمیمات باید منطبق بر قوانین و مقررات باشد و اگر قانون اشکال و ایرادی دارد، از مجاری مربوطه اصلاح قانون با جدیت پیگیری شود.

۶- رابطه مستحکم با خداوند و اهل بیت (ع)، همه کارها، ماموریت‌ها و مشاغل فراوان، او را از انجام حداکثری وظایف عبودیت و ارتباط و توسل با اهل بیت (ع) غافل نکرد.

۱- کار عبادی و پیگیری پایه تا حصول نتیجه، توأم با اخلاص و برای مردم به عنوان بندگان و عائله خداوند. ایشان در این مسیر تمام توان، اندیشه و آبروی خویش را به میدان آورد. پیگیری‌های جدی، مستمر و با روش‌های متنوع را معتقد بود و به دیگران می‌آموخت. اخلاص را شرط کار و شرط موفقیت می‌دانستند و تأمین حقوق و منافع مردم را اولویت می‌دانستند و جان و آبروی خویش را در این مسیر عرضه نمودند.

۲- قائل بودن به «ما می‌توانیم» و به رسمیت نشناختن موانع و بن‌بست‌های ادعایی در مسیر کار و خدمت.

۳- فسادستیزی، نداشتن تعارف و خط قرمز در مبارزه با فساد.

۴- تحول و کارآمدی را شرط لازم مدیریت در شرایط فعلی

■ محمد مهدی

اسماعیلی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

عزیز

بعدش در حاکمیت و ریاست جمهوری، تفاوتی که نکرد که نسبت به قبل، به اذعان دوست و غیر دوست، متواضع تر و مهربان تر شده بود.

۴- رئیسی عزیز ما در انجام فعالیت های همکاران خود بسیار سختگیر بود. حتی از موارد کوچک و به ظاهر ناچیز هم چشم پوشی نمی کرد.

۵- رئیسی عزیز خستگی را خسته کرد. از پیگیری خسته نمی شد و همیشه عنوان می کرد تصمیم و مصوبه ۱۰ درصد و پیگیری ۹۰ درصد کار است.

روحش با سرور و سالار شهیدان محشور باد.

۱- شهید جمهور ما هیچ وقت تحت تاثیر تعلقات عاطفی، شخصی، سیاسی و گروهی تصمیم نمی گرفت. موارد بسیاری در ذهن دارم که رئیسی عزیز ما، علی رغم تعلق به فرد یا نهادی، حاضر نشد حتی یک تصمیم متاثر از این شائبه ها بگیرد.

۲- رئیس عزیز ما، سلوک یک مدیر در طراز حاکمیت دینی را به ثبت رساند. خدا باوری، توکل، استمداد از خداوند متعال، توسل به آل الله (ع)، نیروی اصلی وی در حل مسائل کشور بود. او خود را سرباز امام المسلمین می دانست و تمام آنات را به فکر جلب رضایت ولی بود.

۳- رئیسی عزیز ما جزو معدود افرادی است که قبل و

دولت مردمی
پارلمان، قوه

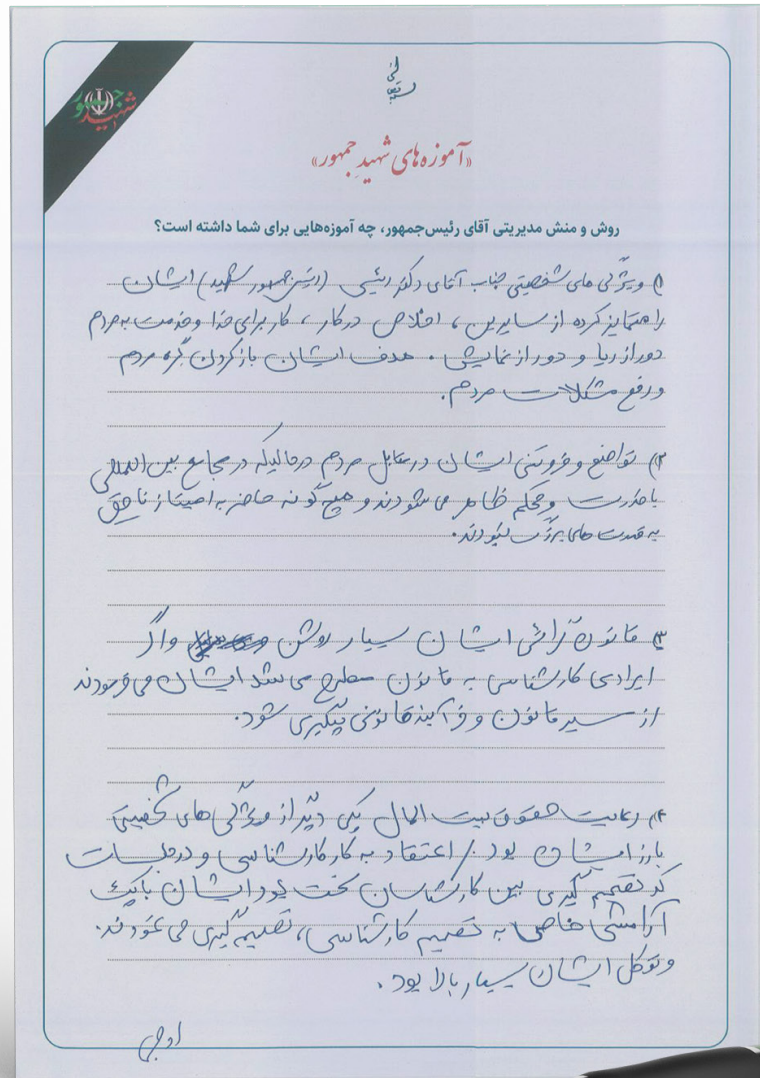
■ جواد اوجی
وزیر نفت

سید علی خامنه‌ای

۳- قانون گرایی ایشان بسیار روشن و اگر ایرادی کارشناسی به قانون مطرح می‌شد ایشان می‌فرمودند که از مسیر قانون و فرایندهای قانونی پیگیری شود.
۴- رعایت حقوق بیت‌المال یکی دیگر از ویژگی‌های شخصیتی بارز ایشان بود. اعتقاد به کار کارشناسی و در جلسات که تصمیم‌گیری بین کارشناسان سخت بود، ایشان با یک آرامش خاص به تصمیم کارشناسی تصمیم‌گیری می‌نمودند و توکل ایشان بسیار بالا بود.

۱- ویژگی‌های شخصیتی جناب آقای دکتر رئیسی (رئیس جمهور شهید) که ایشان را متمایز کرده از سایرین: اخلاص در کار، کار برای خدا و خدمت به مردم دور از ریا و دور از نمایش. هدف ایشان باز کردن گره مردم و رفع مشکلات مردم.
۲- تواضع و فروتنی ایشان در مقابل مردم در حالی که در مجامع بین‌المللی و با قدرت و محکم ظاهر می‌شدند و هیچ‌گونه حاضر به امتیاز ناحق به قدرت‌های بزرگ نبودند.

دولت دینی
پایه ایران، قومی

■ سرتیپ
محمدرضا آشتیانی
وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

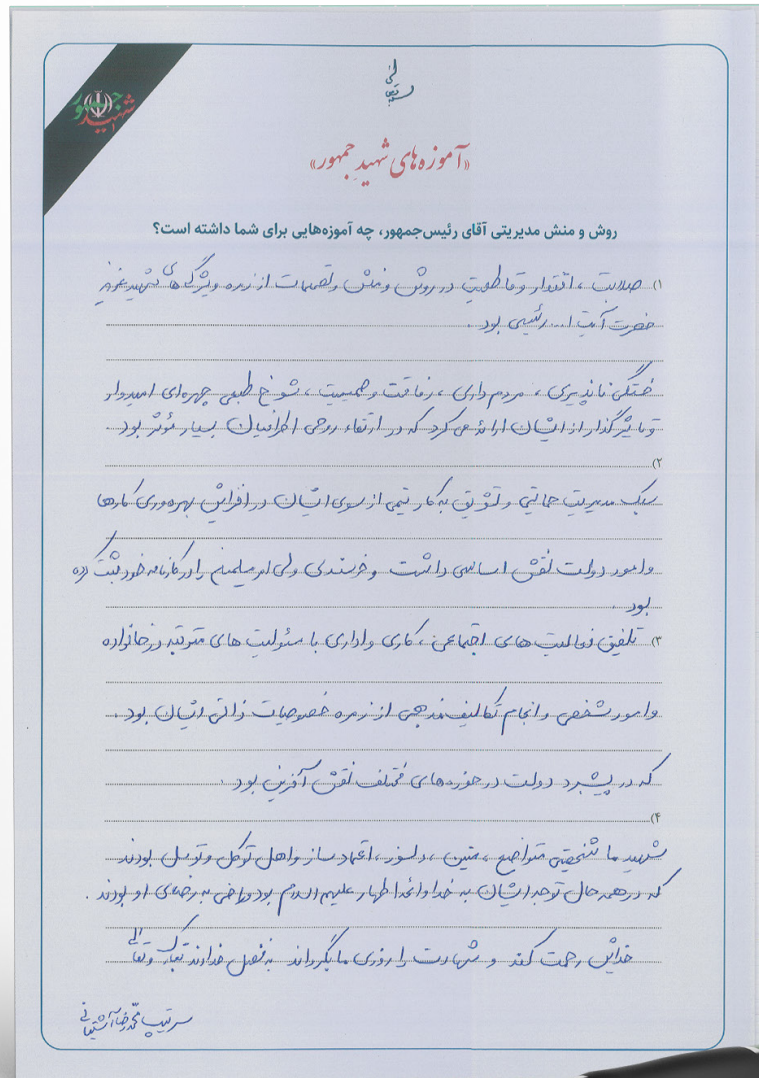
سرتیپ

۳- تلفیق فعالیت‌های اجتماعی، کاری و اداری با مسئولیت‌های مترتبه در خانواده، امور شخصی و انجام تکالیف مذهبی از زمره خصوصیات ذاتی ایشان بود، که در پیشبرد دولت در حوزه‌های مختلف نقش آفرین بود.

۴- شهید ما شخصیتی متواضع، متین، دلسوز، اعتمادساز و اهل توکل و توسل بودند که در همه حال توجه ایشان به خدا و ائمه اطهار علیهم‌السلام بود و راضی به رضای او بودند. خدایش رحمت کند و شهادت را روزی ما بگرداند به فضل خداوند تبارک و تعالی.

۱- صلابت، اقتدار و قاطعیت در روش و منش و تصمیمات از زمره ویژگی‌های شهید عزیز حضرت آیت‌ا... رئیسی بود. خستگی‌ناپذیری، مردم‌داری، رفاقت و صمیمیت، شوخ طبعی چهره‌ای امیدوار و تاثیرگذار از ایشان ارائه می‌کرد که در ارتقای روحی اطرافیان بسیار موثر بود.

۲- سبک مدیریت حمایتی و تشویق به کار تیمی از سوی ایشان در افزایش بهره‌وری کارها و امور دولت نقش اساسی داشت و خرسندی ولی امر مسلمین را در کارنامه خود ثبت کرده بود.

■ علی باقری کنی

سرپرست وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران

پرهیز

و در عین حال پرهیز از عوام‌گرایی در اداره کشور، توجه و تمرکز خاص، جدی و موثر به توسعه در روابط خارجی و در عین حال عدم اتکا به توانمندی‌های بیگانه‌ها، تخصیص وقت به رسیدگی به امور مختلف و متنوع کشور و در عین حال مراقبت از ائتلاف زمان.

تخصص محوری و توجه به نهادینه‌سازی علم و تخصص در فرایندهای مختلف حکمرانی و در عین حال پرهیز از گلیشه‌گرایی و کارهای نمادین غیرمرتبط با فرایند تخصص‌گرایی.

توجه ویژه به اطلاع‌رسانی به افکار عمومی درباره مبانی، فرایندها و نتایج پدیده‌ها و تحولات کاری در کشور و در عین حال پرهیز از بزرگ‌نمایی موضوعات کاری و دوری از اغواگری.

شهید آیت‌الله ابراهیم رئیسی پیش از آن متصف به شان ریاست جمهوری باشند، یک روحانی روشن بین و یک انسان اخلاقی و یک مدیر نتیجه‌گرا بودند. بر این اساس می‌توان به برخی از ویژگی‌های مدیریتی ایشان اشاره نمود:

همه جانبه‌گرایی و توجه به عرصه‌های مختلف و در عین حال ملتزم به اولویت‌یابی موضوعات و مسائل، نتیجه‌محوری و اهتمام به دستیابی به اهداف مصوب و اعلامی و در عین حال پای‌بندی به مبانی، اصول و ارزش‌ها، صیانت از ساختارها و سازوکاری نظام بروکراتیک و در عین حال نگاه تحول‌گرا به ساختارها و سازوکارها با هدف ارتقای کارآمدی.

مردم‌محوری و توجه به شان و جایگاه و مطالبات مردم

■ مهرداد بذریاش وزیر راه و شهرسازی

وزیر راه و شهرسازی

۳- **خستگی ناپذیری:** این صفت کارکرد پیش برندگی برای ارکان دولت داشت و دولت را به حرکت وا می‌داشت.
۴- **روحیه مردمی:** مردم پایه بودن نظام تصمیمات ایشان از ویژگی‌های این شهید بزرگوار بود و به عنوان یک فناوری برای اداره بهتر امور به خدمت می‌گرفت. البته که این از جوهر فردی ایشان بود.

۱- حلیم بودن ایشان درس آموز بود. در شرایط دشوار حلم ایشان راهگشای بسیاری از بن‌بست‌ها بود و آرامش بخش.
۲- **غیرت:** غیرت ایشان روی مردم و حل مشکلاتشان یک جدیت در تمامی ارکان اجرایی کشور به وجود آورده بود که بن‌بست‌ها را می‌گشود و حل مشکل را آسان می‌کرد.

دولت مردمی
پایه ایران

■ علی بهادری جهرمی
سخنگو و دبیر هیئت دولت

سخنگو

پروژه‌های ناتمام با همکاری نهادهای مختلفی همچون ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان، کمیته امداد امام خمینی(ره)، سپاه و غیره تکمیل شوند.

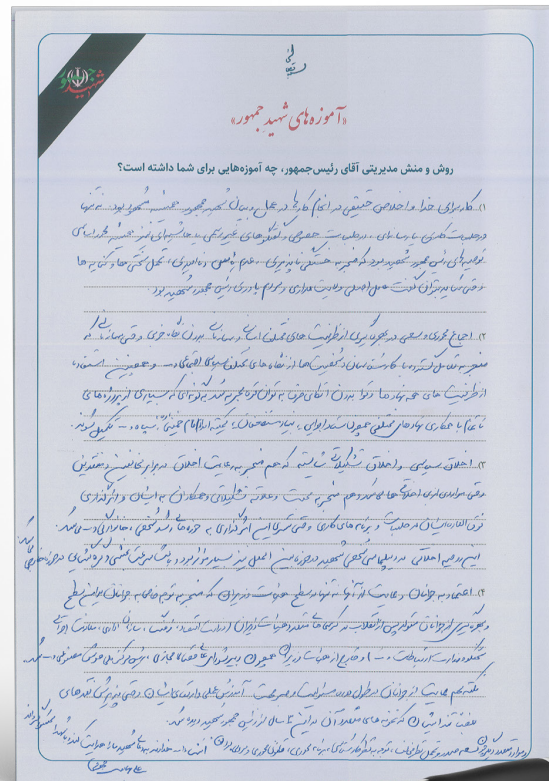
۳- اخلاق سیاسی و اخلاق تشکیلاتی شایسته که هم منجر به رعایت اخلاق در برابر مخالفان و منتقدان و حتی مواردی از بی‌اخلاقی‌ها می‌شد و هم منجر به محبت و علاقه تشکیلاتی و همکاران به ایشان و اثرگذاری فوق‌العاده ایشان در جلسات و برنامه‌های کاری حتی تسری این اثرگذاری به حوزه‌های رشد شخصی، خانوادگی و ... می‌شد. این روحیه اخلاقی در دیپلماسی شخصی شهید در حوزه بین‌الملل نیز بسیار موثر بود و باعث سرعت‌بخشی و گره‌گشایی در حوزه خارجی می‌شد.

۴- اعتماد به جوانان و حمایت از آنها نه تنها در سطح

۱- کار برای خدا و اخلاص حقیقی در انجام کارها در عمل و بیان شهید جمهور همیشه مشهود بود. نه تنها در جلسات کاری یا رسانه‌ای، در جلسات خصوصی و گفتگوهای غیررسمی یا حاشیه‌ای نیز همیشه محور اساسی توصیه‌های رئیس‌جمهور شهید بود که منجر به خستگی‌ناپذیری، عدم یاس و ناامیدی، تحمل سختی‌ها، کنایه‌ها و حتی شاید بتوان گفت عامل اصلی ولایت‌مداری و مردم‌باوری رئیس‌جمهور شهید بود.

۲- اجماع محوری و سعی در بهره‌گیری از ظرفیت‌های مختلف انسانی و سازمانی بدون نگاه حزبی و حتی سازمانی که منجر به تعامل گسترده با کارشناسان و شخصیت‌ها از نگاه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و ... و همچنین استفاده از ظرفیت‌های همه نهادها و قوا بدون اتکای صرف به توان قوه مجریه به گونه‌ای که بسیاری از

دست‌نوشته‌های اعلیٰ هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور؛ آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

هیئت‌وزیران که منجر به توجه خاصی به جوانان در این سطح و بهره‌گیری از جوانان متولد پس از انقلاب در کرسی‌های متعدد هیئت وزیران (وزارت اقتصاد، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اداری و استخدامی، معاونت اجرایی، سخنگو، وزارت ارتباطات و ...) خارج از هیئت‌وزیران هم دبیر شورای عالی فضای مجازی، رئیس مرکز ملی هوش مصنوعی از جمله این انتصابات است.

نکته مهم حمایت از جوانان در طول دوره مسئولیت و

صبر جهت آموزش عملی و ارتقای ایشان و حتی پذیرش نندهای بعضاً تند ایشان که نمونه‌های متعدد آن در این سه سال از رئیس‌جمهور شهید دیده شد.

و موارد متعدد دیگر چون سعه‌صدر و تحمل نظر مخالف، توجه به نظر کارشناسی، برنامه محوری، قانون محوری و مردمی بودن.

ان‌شاءالله خداوند به دعای شهید ما را هدایت کند و با شهدا محشور گرداند.

دولت مردمی
پایه ایران

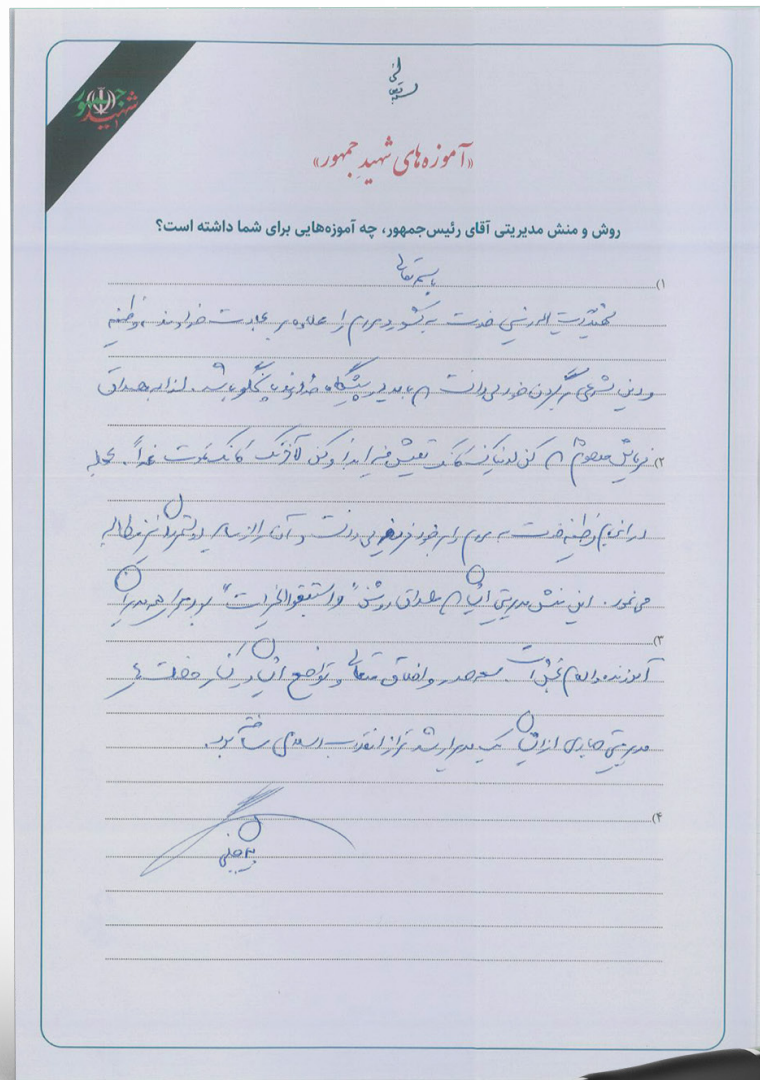

پیمان جبلی
رئیس سازمان صدا و سیما
جمهوری اسلامی ایران

سید علی خامنه‌ای

سایر دولت مردان نیز مطالبه می نمود. این منش مدیریت ایشان که مصداق روشن «...و استبقوا الخیرات» برای همه مدیران آموزنده و الهام بخش است سعه صدر و اخلاق متعالی و تواضع ایشان در کنار خصلت های مدیریتی چهره ای از ایشان یک مدیر ارشد تراز انقلاب اسلامی ساخته بود.

شهید آیت الله رئیسی خدمت به کشور و مردم را علاوه بر عبادت خداوند وظیفه و دین شرعی به گردن خود می دانست. که باید در پیشگاه خداوند پاسخگو باشد؛ لذا به مصداق فرمایش معصوم علیه السلام که **اعمل لدنیاک کانک تعیش ابدا و اعمل لآخرتک کانک تموت غدا**، عجله در انجام وظیفه خدمت به مردم را بر خود فریضه می دانست و آن را از

■ سید محمود

حسینی پور

سرپرست معاونت امور مجلس

سید محمود

۱- پیاده‌سازی رفتار علوی و توجه به حکمرانی اسلامی-

ایرانی پایه مردم محور:

مدل حکمرانی شایسته اسلامی- ایرانی را در عمل پیاده‌سازی کرد که مهم‌ترین آن سپردن امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به مردم بود. مردمی‌سازی همه امور حکمرانی

۲- پرکار و مرد میدان:

هرگز تسلیم پروتکل‌های اداری با آموزه‌های غربی نشد. پشت میز نشین نشد. مدل جدیدی از اداره امور اداری با سبک مدیریت عبادی و انقلابی ارائه کرد و تا آخرین لحظه

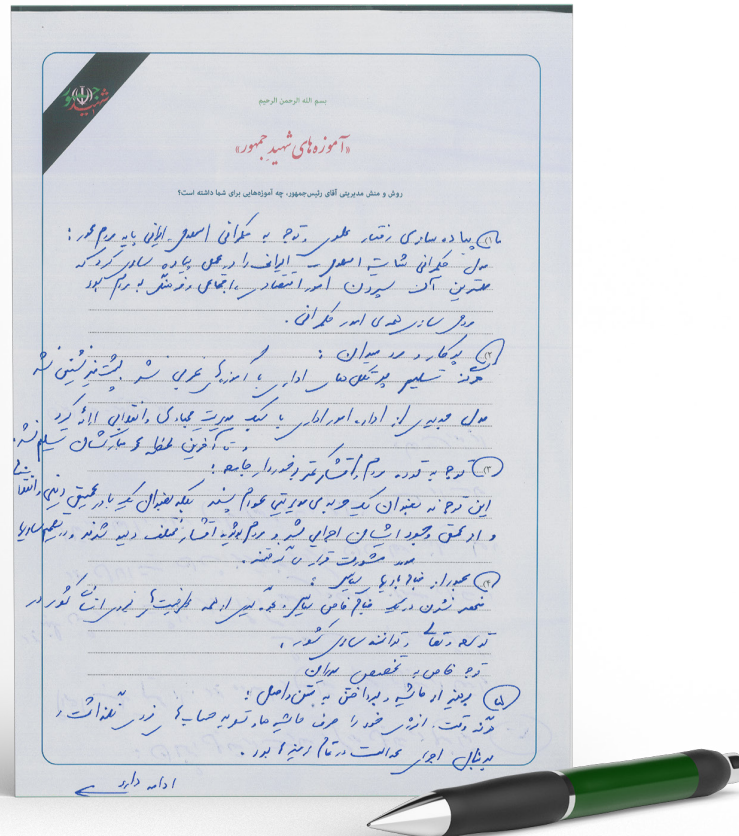
عمر مبارکشان تسلیم نشد.

۳- توجه به توده مردم و اقشار کمتر برخوردار جامعه:

این توجه نه به عنوان یک حربه مدیریتی عوام‌پسند بلکه به عنوان یک باور عمیق دینی و انقلابی و از عمق وجود ایشان اجرایی شد و مردم به ویژه اقشار مختلف دیده شدند و در تصمیم‌سازی‌ها مورد مشورت قرار می‌گرفتند.

۴- عبور از جناح بازی‌های سیاسی:

منحصر نشدن در یک جناح خاص سیاسی، بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های نیروی انسانی کشور در توسعه و تعالی

واقعاً در مقابل مردم مواضع و افتاده بود. از صمیم قلب احترام می‌گذاشت و مردم را دوست می‌داشت. در مقابل مفسرین اقتصادی اصلاً آرام و قرار نداشت و فریادش بلند بود. با صدای بلند خطابشان می‌کرد و خط قرمزشان بیت‌المال بود.

حمایت از ملت‌های مظلوم دنیا و اعلام مواضع شفاف و انقلابی در مقابل ابر قدرت‌ها

و توانمندسازی کشور.

توجه خاص به تخصص مدیران

۵- پرهیز از حاشیه و پرداختن به متن و اصل:

هرگز وقت و انرژی خود را صرف حاشیه‌ها و تسویه حساب‌های فردی نگذاشت و به دنبال اجرای عدالت در تمام زمینه‌ها بود.

۶- تواضع در مقابل مردم و مقاومت در مقابل دشمنان:

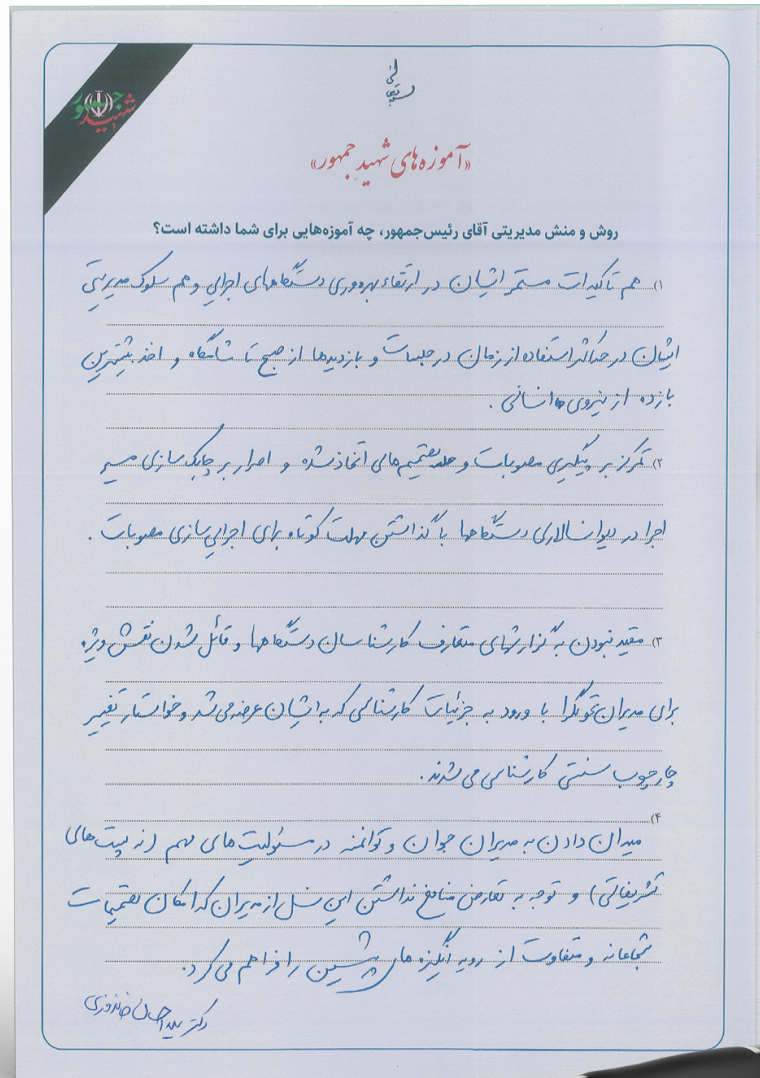
سید احسان خاندوزی
وزیر امور اقتصادی و دارایی

سید احسان

دستگاه‌ها و قائل شدن نقش ویژه برای مدیران تحول‌گرا با ورود به جزئیات کارشناسی که به ایشان عرضه می‌شد و خواستار تغییر چهارچوب سنتی کارشناسی می‌شدند. ۴- میدان دادن به مدیران جوان و توانمند در مسئولیت‌های مهم (نه پست‌های تشریفاتی) و توجه به تعارض منافع نداشتن این نسل از مدیران که امکان تصمیمات شجاعانه و متفاوت از رویه انگیزه‌های پیشین را فراهم می‌کرد.

۱- هم تاکیدات مستمر ایشان در ارتقای بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی و هم سلوک مدیریتی ایشان در حداکثر استفاده از زمان در جلسات و بازدیدها از صبح تا شامگاه و اخذ بیشترین بازده از نیروی انسانی. ۲- تمرکز بر پیگیری مصوبات و تصمیم‌های اتخاذ شده و اصرار بر چابک‌سازی مسیر اجرا در دیوان‌سالاری دستگاه‌ها با گذاشتن مهلت کوتاه برای اجرایی‌سازی مصوبات ۳- مقید نبودن به گزارش‌های متعارف کارشناسان

■ **سید اسماعیل خطیب**
وزیر اطلاعات

سرباز

۱- احیاگر گفتمان انقلاب اسلامی

- بازگویی آرمان‌های انقلاب اسلامی در کنش، منش و تمامی سخنرانی‌ها، مصاحبه‌ها، جلسات و ...
- تلاش شبانه‌روزی برای مردم و پی‌گیری مشکلات، نیازها و خواسته‌های آن‌ها با ارتباط مستمر و حضور در کوخ‌ها، کلبه‌ها و ... چون خود نیز از جنس همین قشر بود.
- مانور ماندگار دیپلماتیک جهانی در ارتباط و تعامل با تمامی کشورها و مبارزه با آمریکا و صهیونیسم و حمایت از مظلومین و مستضعفین، به ویژه فلسطینی‌ها و ...
- در مقابله با قرآن‌ستیزان، اقدام تاریخی در سازمان ملل متحد با بالا بردن قرآن مجید و به دست گرفتن تصویر شهید سردار سلیمانی
- بسط روابط با کشورهای مختلف و عضویت در پیمان‌های مهم جهانی

- اوج بخشی مقاومت با ایفای نقش بی‌بدیل در منطقه
- امیدبخشی به تمامی کسانی که دل در گرو انقلاب اسلامی و مبارزه با استکبار دارند
- برنامه‌ریزی تحولی مبتنی بر ارزش‌ها، ایمان و امید
- اقدامات شجاعانه و موثر در خنثی‌سازی تحریم‌ها
- حمایت از خانواده، معیشت، مسکن به ویژه برای اقشار آسیب‌پذیر
- این میراث شهید رئیس است. ارائه مدیریت مبتنی بر گفتمان انقلاب اسلامی

۲- سربازی ولایت

دومین شخصیت رسمی کشور همواره در خلوت و جلوت و سخن‌گاه‌های عمومی خود را سرباز مقام معظم

دست‌نوشته‌های اعضای هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهوری آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

تولیت آستان قدس رضوی که همواره بر خادمی زوار امام رضا (ع) افتخار می‌کرد. خاطرات بسیاری در صفحات، سینه‌ها و یادها از خدمت وی به زائران به ویژه ضعفا و نیازمندان باقی مانده است.

رهبری (مدظله‌العالی) معرفی می‌کرد و در عمل همواره به آن پایبند، مصر، پی‌گیر و مجری بود. مهم این بود که به سربازی ولایت افتخار می‌کرد.

۵- مرد فقاقت و حقوق

با همه دانش، تحصیلات، تدریس فقه و حقوق، همواره بی‌ادعا بود و ماند.

۶- تولید سرمشق

مدیر تراز انقلاب اسلامی را تعریف و با عمل به همه ابعاد آن، تحقق بخشید. به خصوص ویژگی‌های مردمی و خدمت جهادی که مورد تاکید همیشگی رهبر حکیم انقلاب اسلامی بوده و هست.

۳- الگوی جدید خدمت

پیرو و فرمانبر امام خمینی رضوان‌الله‌علیه و تربیت شده مکتب امام خامنه‌ای مدظله‌العالی، الگوی خدمت صادقانه، مخلصانه و بی‌منت را جلوه‌گر نمود. خدمت عاشقانه و متواضعانه را ارائه داد. خدمت را کارگاهی فعال، پویا و پرتحرک رقم زد که تمام سرمایه و سودش را در آن می‌دید.

۴- خادم الرضا علیه‌السلام

کار آزموده مدیریت‌های کلانی همچون ریاست قوه قضائیه و

۷- نصاب تازه خدمت

رئییسی عزیز زبانزد عام و خاص شد؛ در فعالیت، پرکاری، خستگی ناپذیری، تلاش شبانه روزی و پیگیری بی وقفه از مسئولان ذی ربط تا حصول نتیجه. مردم از هر قشری و در جای جای کشور و نقاط دورافتاده که حتی یک بخشدار نرفته بود از نزدیک رئییسی را می دیدند که گاهی چوب دستی به دست در کوره راه ها به دیدار روستایی می رفت، گاهی عبا به دست و در میان سیل و گل و لای و گاهی سراپا خاکی و ...

۸- مرد ذکر و مناجات

روضه، نماز خاشعانه، توسل، زیارت و ... همواره در زندگی و خدمت شبانه روزی وی حضور، برجستگی و هدایتگری داشت.

۹- همراهان با وفا

- همراهانش در زمان شهادت، هر یک برجستگی های خاصی داشتند؛
- شهید دکتر امیر عبداللهیان که وزیر امور خارجه مقاومت نام گرفت و مدال شجاعت و مجاهدت را بر سینه داشت.
- شهید آیت الله سید محمد علی آل هاشم که مردم او را از جان و دل دوست داشتند و در عزایش حماسه آفریدند.

- شهید دکتر مالک رحمتی که رفیقی صمیمی و مردمی برای خدمتگزاری و خادم الرضا بود و محبوب مردم
- سردار سید مهدی موسوی که تمام لحظات رئییسی خدوم را مجدانه همراهی کرد و برای امنیت و آرامش وی تلاش و مجاهدت نمود و شهد شهادت را نوشید.
- سرهنگ خلبان سید طاهر مصطفوی که سال ها همراه مطمئن و وفادار مسئولین کشور و استاد تمام خلبان بود و افتخار آفرین بود.
- سرهنگ خلبان محسن دریانوش و شهید خلبان بهروز قدیمی دو یار خلبان شهید بودند و به اوج رسیدند و ما را در غمشان سوگوار و خون به دل کردند.

۱۰- دلم سوخت

- رهبر حکیم انقلاب اسلامی (مدظله العالی) در سوگ شهید جمهور (ره) تعبیر ژرف و بی نظیر بکار بردند که وقتی یکجا جمع می شوند، خود مجموعه محتوای عظیمی را به دست می دهند. از بین آن ها، یک جمله بسیار زیاد تکرار شد: «بعد از فقدان این عزیز، دیدم تقریباً همه روزنامه ها و مطبوعات و در فضای مجازی و اشخاص گوناگون از جریان های مختلف از او حرف می زنند و تمجید می کنند. دلم برای رئییسی سوخت؛ در زمان حیات او آن ها حاضر نبودند یک کلام از این حرف ها بزنند.»

دست‌نوشته‌های اعظم هیئت دولت سیزدهم درباره شهید جمهور: آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

- شهید دکتر امیر عبداللّه‌پایان که وزیر امور خارجه مقاومت نام گرفت و مدال شجاعت و مجاهدت را بر سینه داشت.
 - شهید آیت‌الله سید محمد علی آل‌هاشم که مردم او را از جان و دل دوست داشتند و در عزایش حماسه آفریدند.
 - شهید دکتر مالک رحمتی که رفیق سیمین و مردمی برای خدمت‌گزاری و خادم‌الرضا بود و محبوب مردم.
 - سردار سید مهدی موسوی که تمام لحظات رئیسی خدوم را مجادله همراهی کرد و برای امنیت و آرامش وی تلاش و مجاهدت نمود و شهید شهادت را نوشید.
 - سرهنگ خلیان سید طاهر مصطفوی که سالها همراه مستثن و وفادار مسئولین کشور و استاد تمام خلیان بود و افتخار آفرین بود.
 - سرهنگ خلیان محسن درب‌ناوش و شهید خلیان پهلویز قدیمی دو یار خلیان شهید بودند و به اوج رسیدند و عازا در غمشان سوگوار و خون به دل کردند.
- ۱۰- دلم سوخت**
- رهبر حکیم انقلاب اسلامی‌الله‌ تعالی در سوگ شهید جمهور^{۱۱} تأثیر زرف و بی نظیر بکار بردند که وقتی یکجا جمع می شوند، خود مجموعه محتوای عظیمی را بدست می دهند. از بین آنها، یک جمله بسیار زیاد تکرار شد: "بعد از فقدان این عزیز، دیم تقریباً همه روزنامه‌ها و مطبوعات و در فضای مجازی و اشخاص گوناگون از خیران‌های مختلف از او حرف می زنند و تسجید می کنند. دلم برای رئیسی سوخته در زمان حیات او آنها حاضر نبودند یک کلام از این حرف‌ها بزنند."
 - چه ناچوسرودنه به مصافق! آن کم‌پکن لکم دین فکونوا احراراً فی دنیاکم" بودند کسانی که بر او، خانواده، همراهان، شعارها، سیاست‌ها، برنامه‌ها، مدیریت، شخصیت وی و دولتش تاختند و از هیچ زخم زبانی فروگذار نکردند. ولی بردبارانه شاکر الهی بود و در محضر الهی جاودان شد.
- ۱۱- فرصتی غمبار**
- بر همه ماست ادامه مسیر خدمت شهید رئیسی تا به فرصتی پر بها و رزقی الهی تبدیل و سرمایه‌ای همیشگی برای مردم کشور و نظام اسلامی باشد.
- رحمت و برکت شهادت، حضور مردم بود که با مشارکت گسترده بی‌نظیر، مشروعیت‌بخش، مقبولیت‌آفرین، دشمن‌شکن که بغض و دشنام دشمنان، گروهک‌ها یا چاشنی رسانه‌ها و اندیشکده‌سازی‌ها پدید آمد و با آشفستگی و سرگردانی تحلیلگران آن‌ها روبرو شد.

- ۳- الگوی جدید خدمت**
- پیرو و فرمانبردار شمعینی ادمان‌الله‌ تعالی و تربیت شده مکتب امام خاتمه ای الله تعالی الگوی خدمت صادقانه، مخلصانه و بی‌منت را جاویدگر نمود. خدمت عاشقانه و متواضعانه را ارکانه داد. خدمت را کارگاهی فعال، پویا و پرتحرک رقم زد که تمام سرمایه و سوادش را در آن می‌داند.
- ۴- خادم‌الرضا**
- کار آزموده مدیریت‌های کلانی همچون ریاست قوه قضائیه و تولیت آستان قدس رضوی که همواره بر خادمی زوار امام رضا الله الله دهم و افتخار می‌کرد. خاطرات بسیاری در صفحات، سینه‌ها و یادها از خدمت وی به زائران به ویژه صفای و نیازمندان باقی مانده است.
- ۵- مرد قناعت و حقوق**
- با همه دانش، تحصیلات، تدریس قفه و حقوق، همواره بی ادعا بود و ماند.
- ۶- تولید سرمشق**
- مدیر تراز انقلاب اسلامی را تعریف و با عدل به همه بی‌ایمان آن، تحقق بخشید. به خصوص ویژگی های مردمی و خدمت‌جویی که مورد تأکید همیشگی رهبر کفایت انقلاب اسلامی بوده و هست.
- ۷- نصاب تازه خدمت**
- رئیس عزیز زباززد عالم و خاص شد؛ در فعالیت، پرکاری، خستگی‌ناپذیری، تلاش شبانه‌روزی و پیگیری بی وقفه از مسئولین ذریعاً تا حصول نتیجه مردم از هر کشوری و در جای جای کشور و تقاضا دورافتاده که حتی یک بخشدار نرفته بود از نزدیک رئیسی را می‌دیدند که گاهی چوب دستی به دست در کوره راه‌ها به دیدار روستایی می رفت، گاهی عبا به دست و در میان سیل و گل و لای و گاهی سرپای خاکی بود.
- ۸- مرد ذکر و مناجات**
- روحه، نماز خالصانه، توسل، زیارت و ... همواره در زندگی و خدمت شبانه‌روزی وی حضور، برجستگی و هایلگری داشت.
- ۹- همراهان با وفا**
- همراهانش در زمان شهادت، هر یک برجستگی های خاصی داشتند:

فرصتی پر بها و رزقی الهی تبدیل و سرمایه‌ای همیشگی برای مردم، کشور و نظام اسلامی باشد.

رحمت و برکت شهادت، حضور مردم بود که با مشارکت گسترده بی‌نظیر، مشروعیت‌بخش، مقبولیت‌آفرین، دشمن‌شکن که بغض و دشنام دشمنان، گروهک‌ها یا چاشنی رسانه‌ها و اندیشکده‌سازی‌ها پدید آمد و با آشفستگی و سرگردانی تحلیلگران آن‌ها روبرو شد.

والسلام

- چه ناجوانمردانه به مصداق «ان لم یکن لکم دین فکونوا احراراً فی دنیاکم» بودند کسانی که بر او، خانواده، همراهان، شعارها، سیاست‌ها، برنامه‌ها، مدیریت، شخصیت وی و دولتش تاختند و از هیچ زخم زبانی فروگذار نکردند. ولی بردبارانه شاکر الهی بود و در محضر الهی جاودان شد.

۱۱- فرصتی غمبار

بر همه ماست ادامه مسیر خدمت شهید رئیسی تا به

■ سپهر خلجی
رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت

سپهر خلجی

- ولایت باوری
- مقابله با بروکراسی
- مردم‌داری
- خستگی‌ناپذیری
- ۴- انسجام بخشی و وحدت آفرینی
- سعه صدر و تحمل‌پذیری (تاب‌آوری مدیریتی)
- حل مسئله
- جریان‌سازی
- فرابخشی و فرادستگاهی
- توان ارتباط‌گیری و جذب‌کنندگی
- ...

- ۱- پیگیری و استمرار در پیگیری
- تحول آفرینی
- احیا و تکمیل‌کنندگی
- عدالت محوری
- توجه به پیشرفت
- ۲- ریل‌گذاری برای توسعه.
- کادرسازی / جوانسازی
- تعهد به اجرای سیاست‌های بالادستی / قانون‌مداری
- تسلط به نفس
- فساد ستیزی
- ۳- توجه به ذکر توسل و روضه

دست‌نوشته‌های اعضای هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور: آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

رئیس

«آموزه‌های شهید جمهور»

روش و منش مدیریتی آقای رئیس جمهور، چه آموزه‌هایی برای شما داشته است؟

۱) مدیریت و استراتژی

تحولات اخیر

اجراء و تکلیف‌ها

عزالت و مدیریت

توجه به شرف

۲) مدیریت و استراتژی

فکرمندی و جداسازی

تقدم و اجراء سیاست در برابر مردم و نهادهای

تسلط بر نفس

فناوری

۳) توجه به ذکر و توسل و روزه

ولایت مآوری

سازمان و مدیریت

ورود ملی

خستگی و تابانندگی

۴) انضام بخشی و وحدت‌انگیزی

سعد صدر و تحمل پذیری (آیات اقدس و سوره)

حسن مشورت

جایان سازی

فراخیز و فزونی استقامت

توان ارادگی و جذب کننده

ابراهیم رئیسی

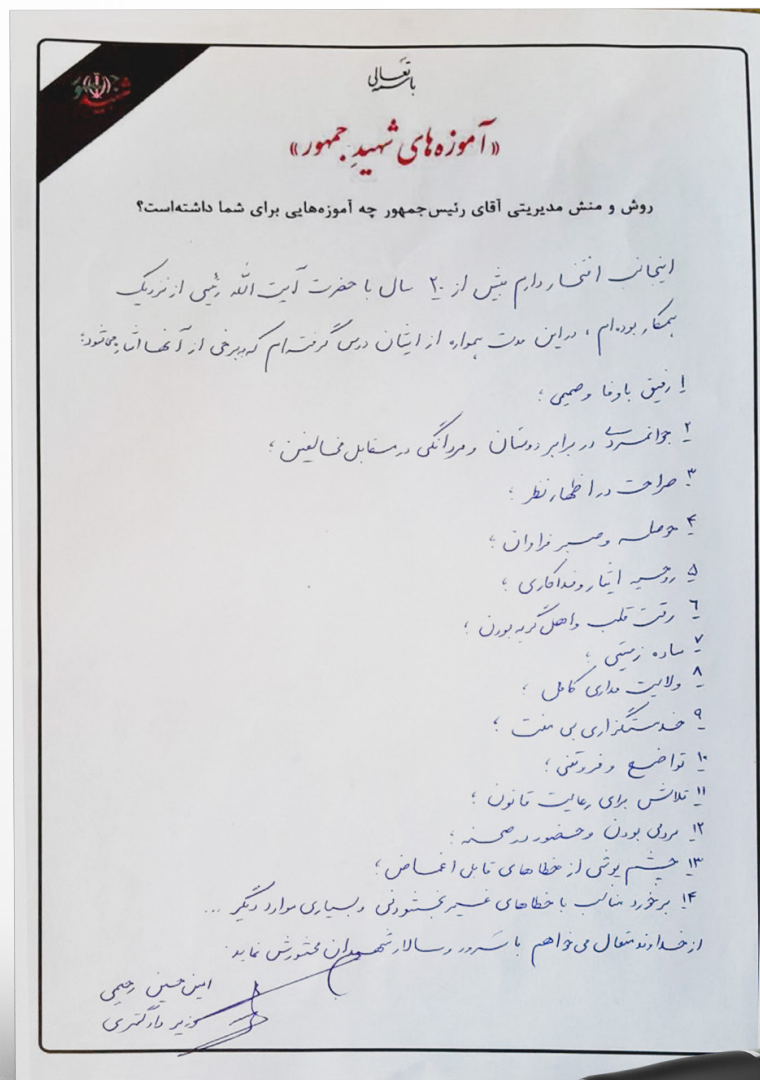
■ **امین حسین رحیمی**
وزیر دادگستری

سید مرتضیٰ

۸. ولایت مداری کامل
۹. خدمتگزاری بی‌منت
۱۰. تواضع و فروتنی
۱۱. تلاش برای رعایت قانون
۱۲. مردمی بودن و حضور در صحنه
۱۳. چشم‌پوشی از خطاهای قابل اغماض
۱۴. برخورد مناسب با خطاهای غیربخشودنی و بسیاری موارد دیگر...
- از خداوند متعال می‌خواهم با سرور و سالار شهیدان محشورش نماید.

- اینجانب افتخار دارم بیش از ۲۰ سال با حضرت آیت‌الله رئیسی از نزدیک همکار بوده‌ام. در این مدت همواره از ایشان درس گرفته‌ام که به برخی از آنها اشاره می‌شود:
۱. رفیق باوفا و صمیمی
۲. جوانمردی در برابر دوستان و مردانگی در مقابل مخالفان
۳. صراحت در اظهارنظر
۴. حوصله و صبر فراوان
۵. روحیه ایثار و فداکاری
۶. رقت قلب و اهل گریه بودن
۷. ساده‌زیستی

■ عیسی زارع پور
وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

سید علی خامنه‌ای

نقشی داشتند ولی کمتر مورد توجه بودن قدردانی می‌کردند. مثل کارگران، مهندسان، کارکنان و حتی در بسیاری اوقات تقدیر از خانواده آنان را هم فراموش نمی‌کردند.

۴- **توجه به آثار تصمیمات در زندگی مردم:** یکی از شاخص‌های تصمیم‌گیری ایشان به حداکثر رساندن منافع تصمیم برای مردم و به حداقل رساندن تبعات منفی آن برای مردم بود.

۵- **مردمی و در صحنه بودن:** ایشان هم ارتباط گسترده و دقیق با کف میدان داشت و هم خودش حضور میدانی گسترده داشت آثار تصمیمات را به صورت میدانی و شخصاً رصد می‌کرد.

۶- **صداقت و صمیمیت در عین جدیت و صراحت**

۱- **ولایت مداری:** توجه واقعی و عملیاتی به منویات حضرت آقا در تصمیم‌گیری‌ها. ایشان با تمام وجود همواره تلاش می‌کردند نه تنها دستورات بلکه حتی منویات و ترجیحات حضرت آقا را بدون هزینه تراشی برای ایشان عملیاتی کنند.

۲- **پرهیز از حواشی:** یکی از دستورات ایشان به منصوبین خود دوری از حواشی و تمرکز بر خدمت به مردم بود. خودشان با وجود اینکه آموخ تهمت‌ها و ناجوانمردی‌هایی بودند هیچگاه وارد دعوای سیاسی حواشی نشدند.

۳- **توجه به افراد در سایه موثر در توفیقات بارها در افتتاح پروژه‌ها در حوزه کاری ما افرادی که در ثمر رساندن پروژه‌ها**

الحمد لله

«آموزه‌های شهید جمهور»

۱) اولاً فی الدنیا : توحید و الهی و معنای آن به معنی آنکه حضرت اما
در تسمیه کرده ها : ایشان را با نام وجود و صیغه ثلاثه ذکر کردند
عنه نه تنها دستورات بلکه حق معنیات و تسمیاتی حضرت اما
را بطور هدیه تر الهی برای ایشان هم الهی الهی کردند .
۲) بیه از خداوند : بکار انداختن ایشان به معنی توحید
و حق و انحصار و توحید که به معنی توحید به معنی توحید
با وجود این که نامی نیست همانا جوهری ها بودند و هم گاه
وارد دعاهای سایر و الهی الهی کردند .
۳) توحید به افراد در سایه موحی در تسمیاتی : بارها در فقرات توحید
در معنی کمال الهی که در توحید به معنی توحید و توحید و توحید
به معنی توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
حق در توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
۴) توحید به آثار تسمیاتی : تسمیه توحید و توحید و توحید و توحید
تسمیه یکی ایشان به معنی توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
بنا بر توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
۵) توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
تسمیاتی داشت و هم توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
را به معنی توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید
۶) توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید و توحید

وزیر سابق ارتباطات و فضائیہ

■ **علیرضا زاکانی**
شهردار تهران

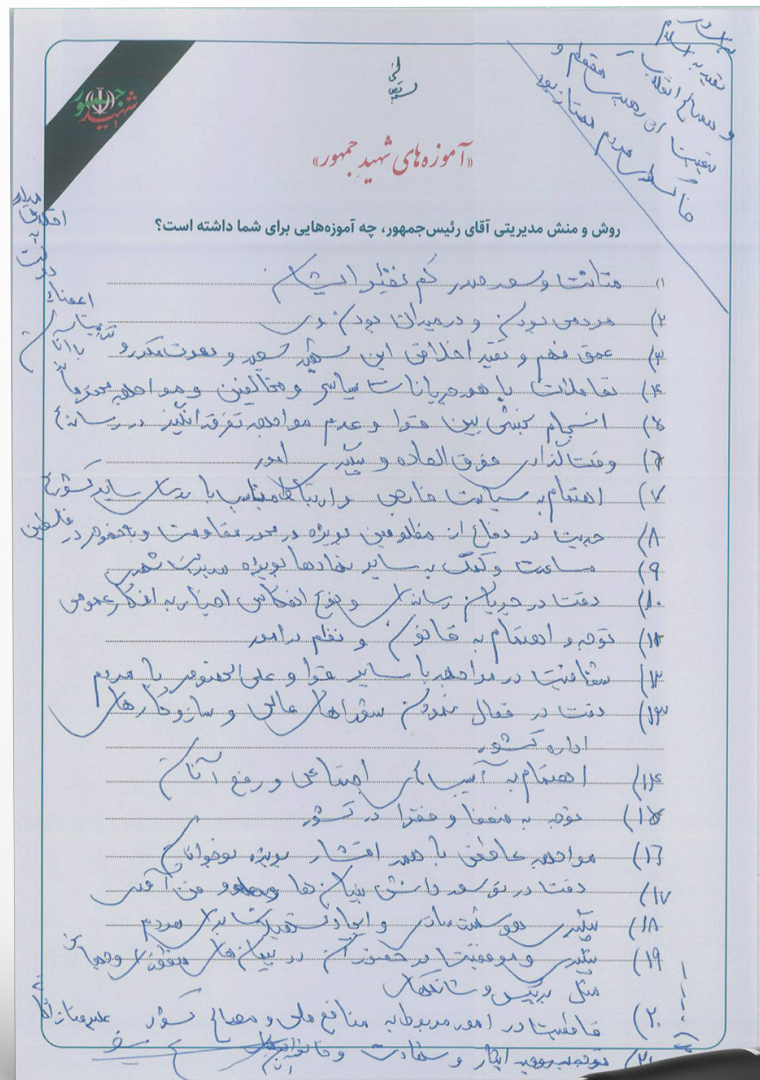

علیرضا زاکانی

- ۱۱- توجه و اهتمام به قانون و نظم در امور
- ۱۲- شفافیت در مواجهه با سایر قوا و علی الخصوص با مردم
- ۱۳- دقت در فعال نمودن شوراهای عالی و سازوکارهای اداره کشور
- ۱۴- اهتمام به آسیب‌های اجتماعی و رفع آنان
- ۱۵- توجه به ضعفا و فقرا در کشور
- ۱۶- مواجهه عاطفی با همه اقشار به ویژه نوجوانان
- ۱۷- دقت در توسعه دانش بنیان‌ها و فناوری
- ۱۸- پیگیری هوشمندسازی و ایجاد تسهیلات برای مردم
- ۱۹- پیگیری و موفقیت در حضور در پیمان‌های منطقه‌ای و جهانی مثل بریکس و شانگهای
- ۲۰- قاطعیت در امور مربوط به منافع ملی و مصالح کشور
- ۲۱- توجه به روحیه ایثار و شهادت و خانواده‌های آنان
- ۲۲- به شدت مقید به اسلام و مصالح انقلاب تبعیت از رهبری معظم و خاکساری مردم ممتاز بود

- ۱- متانت و سعه صدر کم نظیر ایشان
- ۲- مردمی بودن و در میدان بودن وی
- ۳- عمق فهم و تقید اخلاقی این شهید سعید و دعوت مکرر و توصیه به اعضای دولت به اخلاق مداری
- ۴- تعاملات با همه جریانات سیاسی و مخالفین و مواجهه محترمانه با آنان
- ۵- انسجام بخشی بین قوا و عدم مواجهه تفرقه انگیز در رسانه‌ها
- ۶- وقت گذاری فوق العاده و پیگیری امور
- ۷- اهتمام به سیاست خارجی و ارتباط مناسب با رؤسای سایر کشورها
- ۸- جدیت در دفاع از مظلومین به ویژه در محور مقاومت و به خصوص در فلسطین
- ۹- مساعدت و کمک به سایر نهادها به ویژه مدیریت شهری
- ۱۰- دقت در جریان رسانه‌ای و نوع انعکاس اخبار به افکار عمومی

دست‌نوشته‌های اعضای هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

■ محمد علی زلفی گل
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

سید علی خامنه‌ای

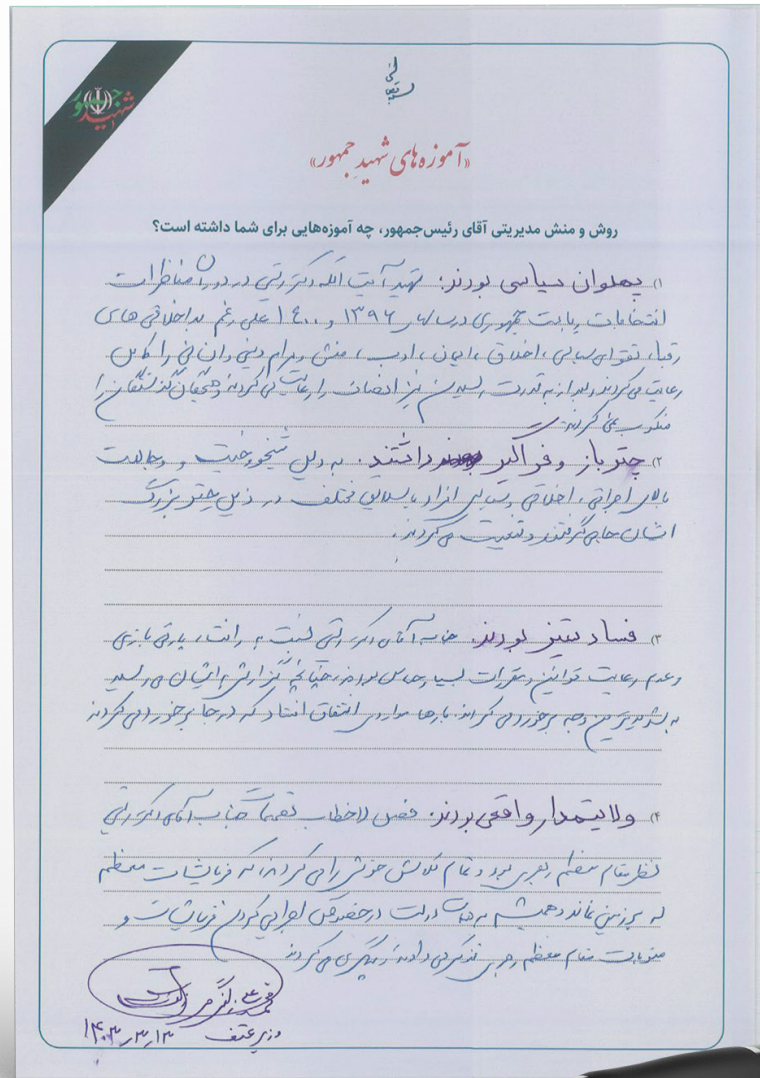
به رانت، پارتی بازی و عدم رعایت قوانین و مقررات بسیار حساس بودند. چنانچه گزارش به ایشان می‌رسید به شدیدترین وجه برخورد می‌کردند. بارها مواردی اتفاق افتاد که در جا برخورد می‌کردند.

۴- **ولایت‌مدار واقعی بودند**، فصل الخطاب تصمیمات جناب آقای دکتر رئیسی نظر مقام معظم رهبری بود و تمام تلاش خویش را می‌کردند که فرمایشات معظم له بر زمین نماند و همیشه به هیئت دولت در خصوص اجرایی کردن فرمایشات و منویات مقام معظم رهبری تذکر می‌دادند و پیگیری می‌کردند.

۱- **پهلوان سیاسی بودند**: شهید آیت الله دکتر رئیسی در دوران مناظرات انتخابات ریاست جمهوری در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰ علی‌رغم بد اخلاقی‌های رقبای سیاسی، اخلاق، ایمان، ادب، منش و مرام دینی و انسانی را کامل رعایت می‌کردند و بعد از به قدرت رسیدن نیز گذشتگان را منکوب نمی‌کردند.

۲- **چتری باز و فراگیر داشتند**: به دلیل شیخوخیت و وجاهت بالای اجرایی، اخلاقی و سیاسی، افراد با سلاقی مختلف در زیر چتر بزرگ ایشان جا می‌گرفتند و تبعیت می‌کردند.

۳- **فسادستیز بودند**: جناب آقای دکتر رئیسی نسبت

■ علی سلاجقه

معاون رئیس جمهور

ورئیس سازمان حفاظت محیط زیست

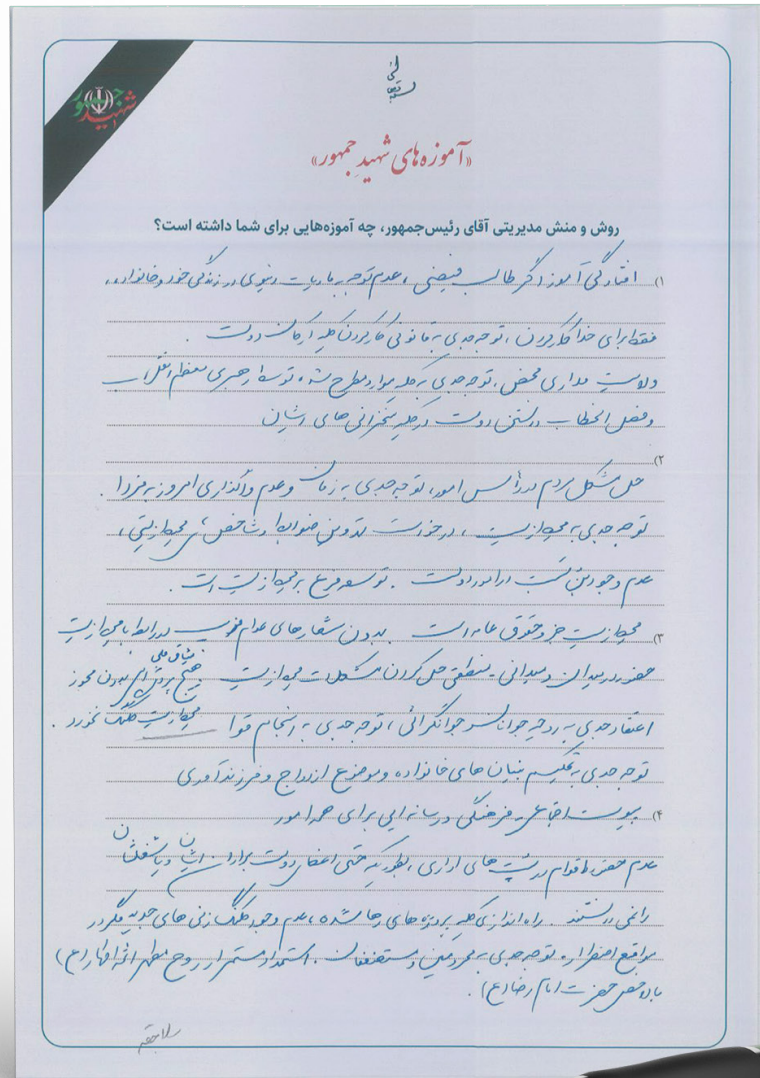
سازمان محیط زیست

میدانی منطقی حل کردن مشکلات محیط زیست. هیچ میثاق ملی و پروژه‌ای بدون مجوز محیط زیست کلنگ نخورد. اعتقاد جدی به روحیه جوانان و جوانگرایی. توجه جدی به انسجام قوا توجه جدی به تحکیم بنیان‌های خانواده و موضوع ازدواج و فرزندآوری.

۴- پیوست اجتماعی-فرهنگی و رسانه‌ای برای همه امور عدم حضور اقوام در پست‌های اداری به طوری که تا اعضای دولت برادران ایشان و یا شغلشان را نمی‌دانستند. راه‌اندازی کلیه پروژه‌های رها شده. عدم وجود کلنگ زنی‌های جدید مگر در مواقع اضطرار. توجه جدی به محرومین و مستضعفان. استمداد مستمر از روح مطهر ائمه اطهار بالاخص حضرت امام رضا(ع)

۱- افتادگی آموز اگر طالب فیضی، عدم توجه به مادیات دنیوی در زندگی خود و خانواده. فقط برای خدا کار کردن. توجه جدی به قانونی ارکان دولت. ولایت مداری محض. توجه جدی به کلیه موارد مطرح شده توسط رهبری معظم انقلاب و فصل الخطاب دانستن دولت در کلیه سخنرانی‌های ایشان.

۲- حل مشکل مردم در راس امور، توجه جدی به زمان و عدم واگذاری امروز به فردا. توجه جدی به محیط زیست، درخواست تدوین ضوابط و شاخص‌های محیط زیستی، عدم وجود بن‌بست در امور دولت، توسعه فرع بر محیط زیست است. ۳- محیط زیست جزو حقوق عامه است. بدون شعارهای عوام فریب در رابطه با محیط زیست. حضور در میدان و

■ **سید عزت‌الله ضرغامی**
وزیر میراث فرهنگی،
صنایع دستی و گردشگری

سید عزت‌الله ضرغامی

- ۱- فراجناحی در عمل و نه در حرف
- ۲- تواضع و اخلاق نیکو در بالاترین سطح
- ۳- صبوری و پرهیز از ورود به حاشیه‌های سیاسی و دور نگه داشتن دولت از بحث‌های انحرافی و غیر مرتبط کاری
- ۴- لذت بردن از تعامل با مردم و غیرنمایشی بودن رفتار ایشان در این حوزه
- ۵- مصداق بارز اشداء علی اکفار، رحماء بینهم / در حمایت از غزه و ...
- ۶- پرکاری فوق العاده و منحنی خراب کن!
- ۷- سهولت ارتباط با ایشان به ویژه تلفنی
- ۸- پاسخ به موضوعات مطرح شده توسط اعضای دولت در جلسات دولت و تصمیم‌گیری و تقسیم کار در همان جلسه
- ۹- تحمل من! در مقابل گروه‌های فشار متحجر!! و دفاع منطقی در مقابل آنان

الحمد لله

«آموزه‌های شهید جمهور»

روش و منش مدیریتی آقای رئیس‌جمهور، چه آموزه‌هایی برای شما داشته است؟

۱) تضامی در محل و اندر عرف (از فرضی تا فرضی) از بار تا فرضی

۲. تطامع و اضرار بنویسید و با علامت‌ها

۳ صوری و پر فیاض و رو به خشنودی سبکی و دور بندوبست

دولت از ملک کی انحراف و غیر مرتبط کاری

۴. لذت برین از تعادل با هم دم و غیر نمایی بودن و قیاس این در این صورت

٥. مصداق با بر اشرار مع انفسار و اوار بشم / در صحت ترغیب و ...

۶. رکاری فوق العادہ و مثنیٰ خواہی! کہ ان کا فزندی بعد است

✓ سوئے ارتباطات سے بہتر معلق

✓ باغچه به صورت یک مربع در نظر گرفته می شود (مساحت مربع)

دفعہ گنہ و تسمیہ (۱۵) ص ۱

✓ تحمل من! در میان گروه می افتی، مسقیم!
 و زانوی شقی در میان آنال

■ بهرام عین‌الهی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سید مرتضیٰ

- ۳- مردمی بودن و حضور در در مردم و رفع مشکلات مردم.
- توجه به نظرات مردم در فرایندها
- ساده زیستی و مانند مردم زندگی کردن
- سفرهای استانی و جلسات مداوم با مسئولین استان
- ۴- کار در میدان و حضور در میدان و در محل اقدام حضور داشتن.
- از نزدیک پروژه‌ها را بررسی کردن
- نظارت بر نحوه عملکرد مدیران و کارکنان
- بررسی مشکلات در حوزه مربوطه
- فساد ستیزی در بررسی میدان عمل.

- ۱- وطن دوستی، ایران را در تمام جهان به عنوان یک کشور پیشرو و مستقل معرفی کرد.
- رشد شرکت‌های دانش بنیان و افزایش تولید داخلی.
- وقت گذاری کافی برای پیشرفت مملکت
- دیپلماسی فعال جهت همکاری با کشورهای جهان.
- ۲- شجاعت و دیندار بودن و ولایت مداری و کار را برای رضای خدا انجام دادن
- توجه به حاشیه‌ها نکردن و اهداف اصلی را دنبال کردن.
- فقط به نظر مقام ولایت عمل کردن و تبعیت از ولایت فقیه.
- به کارگیری نیروهای حزب‌اللهی در سطوح مدیریت و

دولت مرکزی
پایه ایران

■ محمد رضا فرزین
رئیس بانک مرکزی

رئیس خبر

۳- هیچگاه از مخالفت یا نظرش حتی ناراحت نمی‌شد.
۴- رفتار صادقانه‌ای داشت و این باعث می‌شد در برخورد با ایشان بتوانیم نظرات را اعلام کنیم.
۵- در خصوص بانک مرکزی به استقلال بانک اعتقاد داشت و نظراتش را به ما تحمیل نمی‌کرد.

جناب رئیس جمهور شهید از لحاظ منش مدیریتی از مشخصه‌های ویژه زیر برخوردار بود:
۱- همواره در تصمیم‌گیری‌ها در سمت قانون می‌ایستاد
۲- اجازه طرح تمام نظرات مخالف را باسعه صدر و حوصله می‌داد.

■ سید امیرحسین قاضی زاده هاشمی

معاون رئیس جمهور

رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

سید امیرحسین

۳- **سخت کوشی و دوندگی:** زبانزد همگان است که کار شبانه روزی و تعطیل ناپذیر داشت و این اراده با سرعت و قدرت دنبال می شد.

۴- **مردم مداری:** تمام توجه ایشان بر مردم به خصوص مردم کوچه و بازار بود. احساسات مردم، رضایت یا عدم رضایت آنها برایشان بسیار ارزشمند بود و به آن اهمیت می داد. مدت ها برای شنیدن حرف مردم زمان می گذاشتند.

۱- **گوش دادن:** با صبر و تحمل تمامی اطراف یک موضوع را اجازه بحث می دادند. سعی می کردند که جوانب آن با تمامی ابعاد مورد رسیدگی قرار گیرد، نقطه پنهان باقی نماند و سپس تصمیم گیری شود.

۲- **اغماض:** مشکلات افراد یا ناراحتی از نحوه مدیریت یا تصمیمات غلط یا گزارش غلط را مستقیم به فرد انعکاس داده نمی شد. بلکه با واسطه موضوع مورد بررسی و برخورد صورت می پذیرفت.

دولت مردمی
پارلمان

■ میثم لطیفی

معاون رئیس جمهور

ورئیس سازمان اداری و استخدامی کشور

سید علی خامنه‌ای

برای همگان خصوصاً همراهان ایشان الهام بخش و انگیزاننده بود و هست انشاءالله.

سوم اینکه واقعاً به برنامه‌ریزی و مشورت پذیری از نخبگان و میدان دادن به جوانان و مهارت خوب گوش دادن اعتقاد داشت و در حد اعلا به آن پایبند بود. سند تحول دولت مردمی و سند انتظار هریک از منصوبین، نشانه‌ای بر این مدعاست. جلسات متعدد با صاحب نظران از هر گروه و دسته سیاسی و انتصاب مدیران جوان فراوان در همین راستا بود.

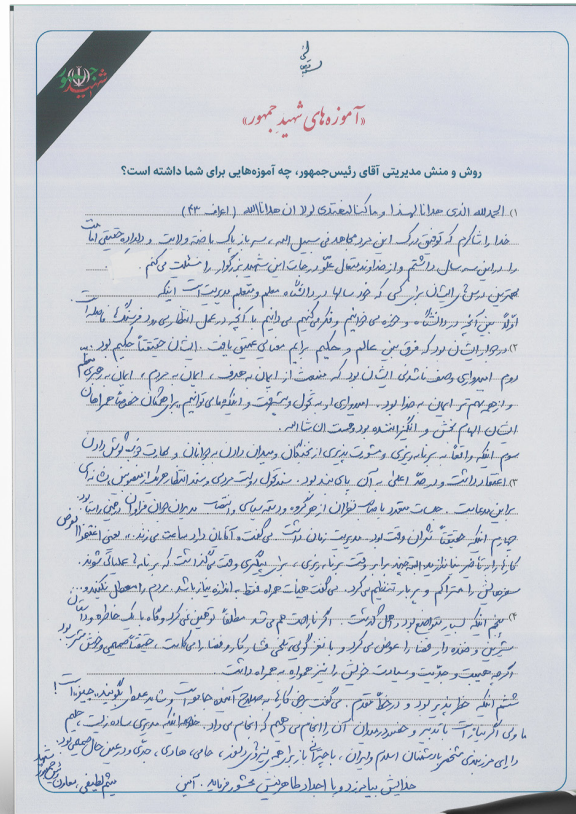
چهارم اینکه حقیقتاً نگران وقت بود. مدیریت زمان داشت. می‌گفت «آقایان دارد ساعت می‌زند.» یعنی اغتنمواالفرص. کارها را به تاخیر نیندازید. البته چند برابر وقت برنامه‌ریزی، برای پیگیری وقت می‌گذاشت که برنامه‌ها عملیاتی شود. سفرهایش را ممتراکم و پربار تنظیم می‌کرد. می‌گفت هیئت همراه فقط به اندازه نیاز باشد.

الحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله (اعراف ۴۳)
خدا را شاکرم که توفیق درک این مرد مجاهد فی سبیل الله، سرباز پاک باخته ولایت و دلدادۀ حقیقی امامت را در این سه سال داشتم و از خداوند متعال علو درجات این شهید بزرگوار را مسئلت می‌کنم. مهمترین درس‌های ایشان برای کسی که خود سال‌ها در دانشگاه معلم و متعلم مدیریت است اینکه:

اولاً بین آنچه در دانشگاه و حوزه می‌خوانیم و فکر می‌کنیم می‌دانیم با آنچه در عمل انتظار می‌رود فرسنگ‌ها فاصله است. در جوار ایشان بود که فرق بین عالم و حکیم برایم معنای عمیقی یافت. ایشان حقیقتاً حکیم بود.

دوم امیدواری وصف ناشدنی ایشان بود که منبعث از ایمان به هدف، ایمان به مردم، ایمان به رهبری معظم و از همه مهم‌تر ایمان به خدا بود. امیدواری او به تحول و پیشرفت و اینکه «ما می‌توانیم»

دست‌نوشته‌های اعضاء هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور؛ آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

صلا‌ح آینده جامعه است و شاید عده‌ای بگویند «جین» است! ما ولی اگر نیاز است با تدبیر و حضور در میدان آن را انجام می‌دهیم که انجام می‌داد. خلاصه اینکه مدیری ساده زیست، حلیم، دارای مرزبندی مشخص با دشمنان اسلام و ایران، با چترانی باز برای همه نیروهای دلسوز، حامی، هادی، جدی و در عین حال صمیمی بود. خدایش بیامزد و با اجداد طاهرینش محشور فرماید. آمین

مردم را معطل نکنید و... پنجم اینکه بسیار متواضع بود و اهل گذشت. اگر ناراحت می‌شد مطلقاً تندی نمی‌کرد و گاه با یک خاطره و داستان شیرین و خنده‌دار فضا را عوض می‌کرد و با نغز گویی، تلخی فشار کار و فضا را می‌کاست. حقیقتاً صمیمی و خوش مشرب بود اگرچه هیبت و جدیت و سیادت خویش را نیز همواره به همراه داشت. ششم اینکه خطرپذیر بود و در خط مقدم، می‌گفت برخی کارها به

دولت مردمی
پارلمان، قوه

■ رضا مراد صحرایی
وزیر آموزش و پرورش

سید علی خامنه‌ای

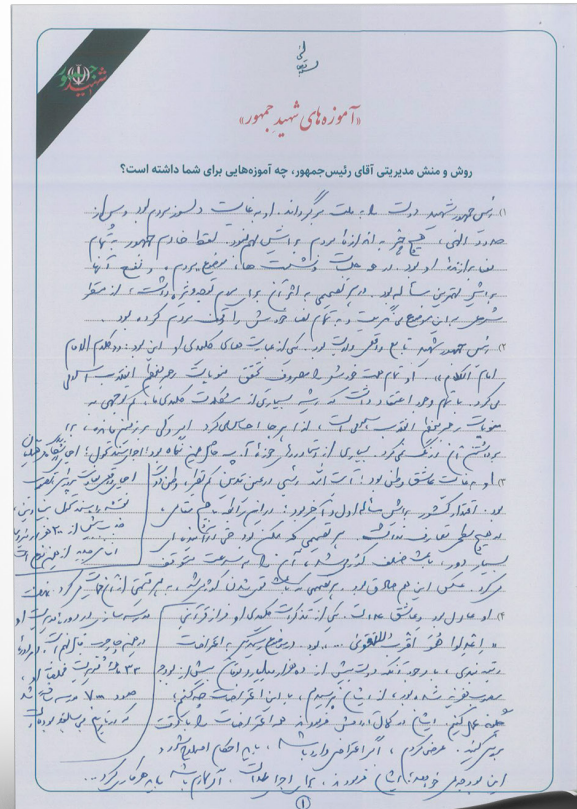
معظم انقلاب اسلامی است با تمام وجود اعتقاد داشت که ریشه بسیاری از مشکلات کلیدی ما، کم توجهی به منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی است، لذا هر جا احساس می‌کرد امر ولی بر زمین مانده برای برداشتن آن درنگ نمی‌کرد. بسیاری از دستاوردهای حوزه آپ حاصل همین نگاه بود، اجرای سند تحول، احیای دانشگاه فرهنگیان، احیای واقعی معاونت پرورش، تصویب نقشه راه، سند تحول بنیادین، جذب بیش از ۲۰۰ هزار نیروی انسانی جدید از همین نوع است.

۳- او به غایت عاشق وطن بود. آیت الله رئیسی در عین تدبیر کم نظیر، وطن دوست بود. اقتدار کشور برایش مسئله اول و آخر بود؛ در این رابطه با هیچ مقامی در هیچ سطحی تعارف نداشت. هر تصمیمی که ممکن بود حتی در آینده‌ای

۱- رئیس جمهور شهید، دولت را به ملت برگرداند. او به غایت دلسوز مردم بود و پس از حدود الهی، هیچ چیز به اندازه مردم برایش مهم نبود. لفظ خادم جمهور به تمام معنا براننده او بود. در همه جلسات و نشست‌ها موضوع مردم و نفع آنها برایش مهم‌ترین مسئله بود. در هر تصمیمی به اثر آن برای مردم توجه ویژه داشت، از منظر شرعی به این موضوع می‌نگریست و به تمام معنا خودش را وقف مردم کرده بود.

۲- رئیس جمهور شهید تابع واقعی ولایت بود. یکی از عبارات کلیدی او این بود: «کلام الامام امام الکلام». او تمام همت خودش را مصروف تحقق منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌کرد. با تمام وجود اعتقاد داشت ریشه بسیاری از مشکلات کلیدی ما کم توجهی به منویات رهبر

دست‌نوشته‌های اعضاء هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور؛ آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

فراز قرآن «اعدلوا هو اقرب للتقوی» بود. در موضوع رسیدگی به اعتراضات رتبه‌بندی با وجود آنکه دولت بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان بیش از بودجه مصوب هزینه کرده بود، از ایشان پرسیدم با این اعتراضات چه کنم، چگونه عمل کنیم؟ ایشان در کمال آرامش فرمودند همه اعتراضات را با دقت بررسی کنید. عرض کردم اگر اعتراضی وارد باشد، باید احکام اصلاح شود و این بودجه می‌خواهد، ایشان فرمودند برای اجرای عدالت اگر

بسیار دور باعث ضعف کشور شود، آن را به سرعت متوقف می‌کرد. عکس این هم صادق بود هر تصمیمی که باعث قوی شدن کشور می‌شد به هر قیمتی از آن حمایت می‌کرد. نهضت مدرسه‌سازی در دوره مدیریت او در همین چهارچوب قابل فهم است در دوره ۳۳ ماهه مدیریت مخلصانه او، حدود ۷۰۰۰ مدرسه ساخته شد که در تاریخ بی‌سابقه بوده است.
۴- او عادل بود و عاشق عدالت. یکی از تذکرات کلیدی او

داشت. به صورت شبانه روزی کار می‌کرد. خستگی را خسته کرده بود. باعث حیرت همه ما شده بود. من ۱۵ سال از او کوچکتر هستم اما تلاش و توان او برایم حیرت آور بود. همه ما را خجالت زده کرده بود. با این ویژگی او نمی‌توانستیم که کم کار باشیم. تقریباً در تمام ۳۳ ماه خدمت او، هیچ آخر هفته‌ای دولت تعطیل نبود. آیت الله رئیسی نوعی از حکمرانی را نمایش داد که مبنای اصلی آن مردم به معنای واقعی بود نه شعارگونه و تبلیغاتی.

۴- شهید رئیسی اشراف حیرت آوری بر همه امور و شئون کشور داشت. حتی ما که وزیر او شدیم نمی‌دانستیم که او تا این حد در امور مختلف کشور از اقتصاد و فرهنگ و آموزش و سیاست خارجی گرفته تا امنیت و روابط قدرت و نظامات بودجه‌ای و مانند این‌ها تسلط دارد و نکته‌ای که بسیار مکرر شاهد آن بودم حل اختلاف وزرای تخصصی بود. وقتی وارد بحث می‌شد احساس می‌کردی که سال‌هاست او در آن موضوع فعالیت می‌کند. وزرا مقابل او کم می‌آوردند. این در حالیکه او هیچگاه برای نشان دادن این تسلط به نفع خودش استفاده نکرد و در زمان تبلیغات انتخاباتی که برخی با او توهین آمیز برخورد می‌کردند، او لب نمی‌گشود و به آنها نمی‌گفت که چه چیزهایی و چه اسراری در سینه دارد.

لازم باشد باید هر کاری کرد.

۱- آیت الله رئیسی یک سیاستمدار متخلق بود. در هیچ شرایطی حاضر نبود از چهارچوب‌های اخلاقی عدول کند. چه در دوره انتخابات، چه در دوره ریاست جمهوری، بی‌اخلاقی‌های زیادی نسبت به ایشان انجام شد. اما او از اخلاق عدول نکرد. با بی‌اخلاقی‌ها با متانت و دیانت غلبه کرد. سکوت را پیشه کرد اما پاسخ را که حق مسلم بود در سینه نگه داشت. او با این کارش در حقیقت، اخلاق را به سیاست برگرداند. او نشان داد در اوج سیاست ورزی می‌توان با اخلاق بود.

۲- برخلاف رویه معمول سیاستمداران، آینده را فدای حال نکرد. بسیاری از اقدامات راهبردی دولت او در زمان حال پرهزینه قلمداد می‌شدند. در شرایط معمول، دولت‌ها از چنین کارهای پرهیز می‌کنند و معمولاً آنها را به دولت دوم می‌اندازند. اما آیت الله رئیسی با نگاهی مومنانه و مخلصانه تاکید می‌کرد هرکس باید وظیفه خود را انجام بدهد. جز از خدا نترسید، جز او را ناظر به حاکم بر کار خود ندانید. آیت الله رئیسی به غایت متدین و متوکل بود. افق دیدش با همه فرق داشت. گویی چیزهایی می‌دید که امثال ما نمی‌دیدیم.

۳- او اهل خدمت بی‌منت بی‌وقفه بود. انرژی غیر قابل باوری داشت. او از جوانان پرشور اشتیاق بیشتری به کار

دی ۱۴۰۱

سید صولت مرتضوی
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مسیر سبز

که با دستور ایشان مشکلات تمامی معادن بررسی و کارگاه‌ها، تجهیزات و آسایشگاه‌ها در یک بازه زمانی کوتاه مرمت شدند.

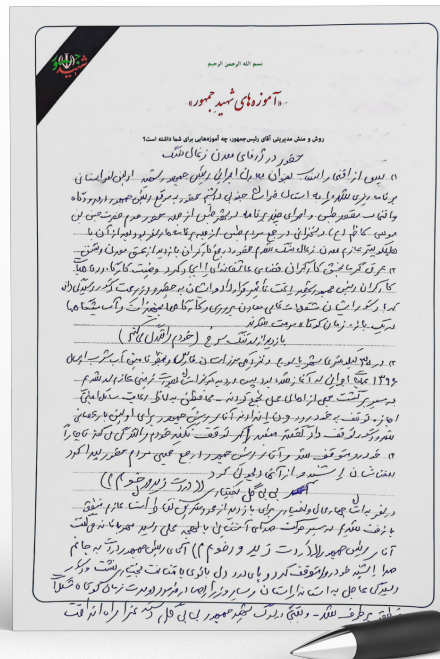
بازدید از سد تنگ سرخ (خودم رانندگی می‌کنم)

۲) در ۳۵ کیلومتری شهر یاسوج و نزدیکی مرز استان فارس و به منظور تامین آب شرب از سال ۱۳۹۶ عملیات اجرایی سد آغاز شده بود، پس از ورود به مرکز استان به صورت زمینی عازم سد شدیم. در مسیر برگشت جمعی از اهالی محل تجمع کردند - محافظین به لحاظ رعایت مسایل امنیتی اجازه توقف به خودرو و ون را ندادند، آقای رئیس‌جمهور برای اولین بار عصبانی شد و دستور توقف داد و گفتند من بعد اگر توقف نکنید خودم رانندگی می‌کنم

حضور در ژرفای معدن زغال سنگ

۱) پس از افتخار انتصاب به عنوان معاون اجرایی رئیس‌جمهور شهید، اولین سفر استانی برنامه‌ریزی شده را به استان خراسان جنوبی داشتیم، حضور به موقع رئیس‌جمهور در فرودگاه و انتخاب مقصد طبس و اجرای چند برنامه در شهر طبس از جمله حضور حرم حضرت حسین ابن موسی کاظم (ع) و سخنرانی در جمع مردم طبس از جمله برنامه‌های سفر بود، بعد از آن با هلیکوپتر عازم معدن زغال سنگ شدم، حضور در جمع کارگران بازدید از عمق معدن و نشست. عرق گرمابخش کارگران فضای عاشقانه‌ای را ایجاد کرد، وضعیت کارگاه و رفاهیات کارگران رئیس‌جمهور شهید را تحت تاثیر قرار داد و ایشان به حقیر و وزیر صمت دستور رسیدگی دادند

دست‌نوشته‌های اعضای هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور؛ آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

شد - و بعدها در سوگ شهیدجمهور بی بی گل دسته عزا راه انداخت.

مهربان در عین حال قاطع

۴) در سفر به استان مازندران مردم از تصرف سواحل از سوی دستگاه‌های اجرایی شکایت داشتند و در بازدید هوایی که از سواحل داشت حق را به جانب مردم داد و در جمع‌بندی سفر مقرر فرمود معاون اجرایی متولی رفع تصرف شود و در مدت بیست روز باید سواحل آزاد شود. خدمتشان عرض کردم، بیست روز کم است با قاطعیت فرمودند باید ظرف زمان بیست روز رفع تصرف شود و هر دستگاهی که استنکاف کند، مورد مواخذه قرار خواهد گرفت با این دستور قاطع در مدت ۲۰ روز تمام سواحل در شمال و جنوب کشور آزاد شد.

ناچارا خودرو متوقف شد و آقای رئیس‌جمهور در جمع صمیمی مردم حضور پیدا کرد سخنانانش را شنید و از آن‌ها دلجویی کرد.

بی‌بی‌گل بختیاری «دردت زید ور خوم»

۳) در سفر به استان چهارمحال و بختیاری برای بازدید از محروم‌ترین نقاط استان عازم منطقه بازفت شدید در مسیر حرکت صدای آشنایی با لهجه محلی رسید، مهربانانه می‌گفت آقای رئیس‌جمهور «دردت زید ور خوم» آقای رئیس‌جمهور دردت به جانم صدا را شنید خودرو را متوقف کرد و پای درد دل بانوی با متانت بختیاری نشست و دستور رسیدگی عاجل به استاندار استان و سایر وزرا را صادر فرمود در مدت زمان کوتاه مشکلات منطقه برطرف

دولت مردمی
پاکستان

■ محسن منصوری

معاون اجرایی رئیس جمهور
و سرپرست نهاد ریاست جمهوری

سید مرتضیٰ

مسائل و مشکلات آنان تمام دغدغه رئیس جمهور شهید بود و برکت و توفیق الهی را از این مسیر می‌دانست. با دیدن آنها حتی اگر خسته بود، روحیه می‌گرفت و برای زدودن غم از قلوب و چهره‌هایشان سر از پا نمی‌شناخت. رئیسی عزیز از تبار پاکان و بزرگانی بود که تقرب الهی را در خدمت خالصانه به مردم جستجو می‌کرد.

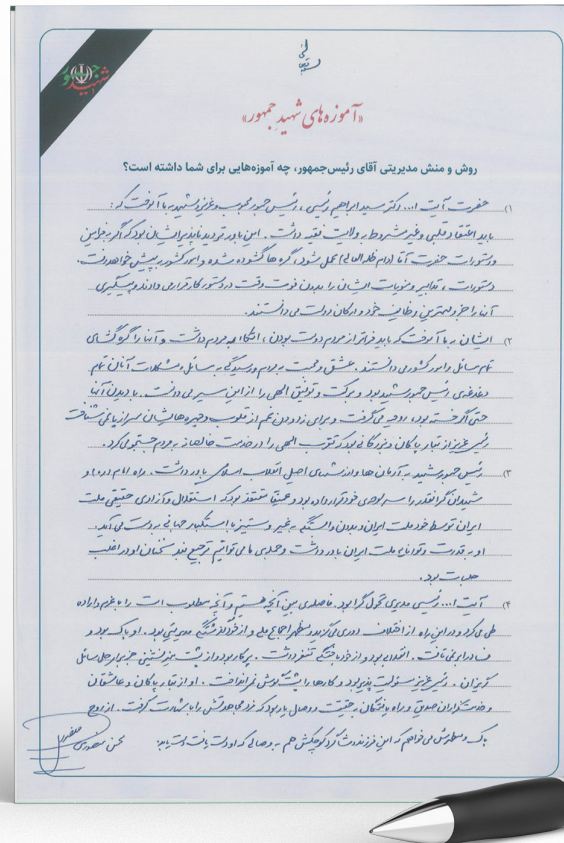
۳- رئیس جمهور شهید به آرمان‌ها و ارزش‌های اصیل انقلاب اسلامی باور داشت. راه امام(ره) و شهیدان گرانقدر را سرلوحه خود قرار داده بود و عمیقاً معتقد بود که استقلال و آزادی حقیقی ملت ایران توسط خود ملت ایران و بدون وابستگی به غیر و ستیز با استکبار جهانی به دست می‌آید. او به قدرت و توانایی ملت ایران باور

۱- حضرت آیت ... دکتر سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور محبوب و عزیز و شهید به ما آموخت که:

باید اعتقاد قلبی و غیرمشروط به ولایت فقیه داشت. این باور تردید ناپذیر ایشان بود که اگر به فرامین و دستورات حضرت آقا (دام ظلّه عالی) عمل شود، گره‌ها گشوده شده و امور کشور به پیش خواهد رفت. دستورات، تدابیر و منویات ایشان را بدون فوت وقت در دستور کار قرار می‌دادند و پیگیری آنها را جزو مهم‌ترین وظایف خود و ارکان دولت می‌دانستند.

۲- ایشان به ما آموخت که باید فراتر از مردم دولت بودن، اتکا به مردم داشت و آنها را گره‌گشای تمام مسائل و امور کشور می‌دانستند. عشق و محبت به مردم و رسیدگی به

دست‌نوشته‌های اعضاء هیئت دولت سیزدهم
درباره شهید جمهور: آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی

پشت میز نشینی جز برای حل مسائل گریزان. رئیسی عزیز مسئولیت‌پذیر بود و کارها را پشت گوش نمی‌انداخت. او از تبار پاکان و عاشقان و خدمتگزاران صدیق و راه یافتگان به حقیقت و وصال یار بود که مزد مجاهدتش را با شهادت گرفت. از روح پاک و مظهرش می‌خواهم که این فرزند و شاگرد کوچکش هم به وصالی که او دست یافت، دست یابد.

داشت و جمله «ما می‌توانیم» ترجیع‌بند سخنان او در اغلب جلسات بود.

۴- آیت... رئیسی مدیری تحول‌گرا بود. فاصله بین آنچه هستیم و آنچه مطلوب است را با عزم و اراده طی می‌کرد و در این راه از اختلاف دوری می‌گزید و مظهر اجماع ملی و از خودگذشتگی مدیریتی بود. او پاک بود و فساد را بر نمی‌تابید. انقلابی بود و از خودباختگی تنفر داشت. پیکار بود و از

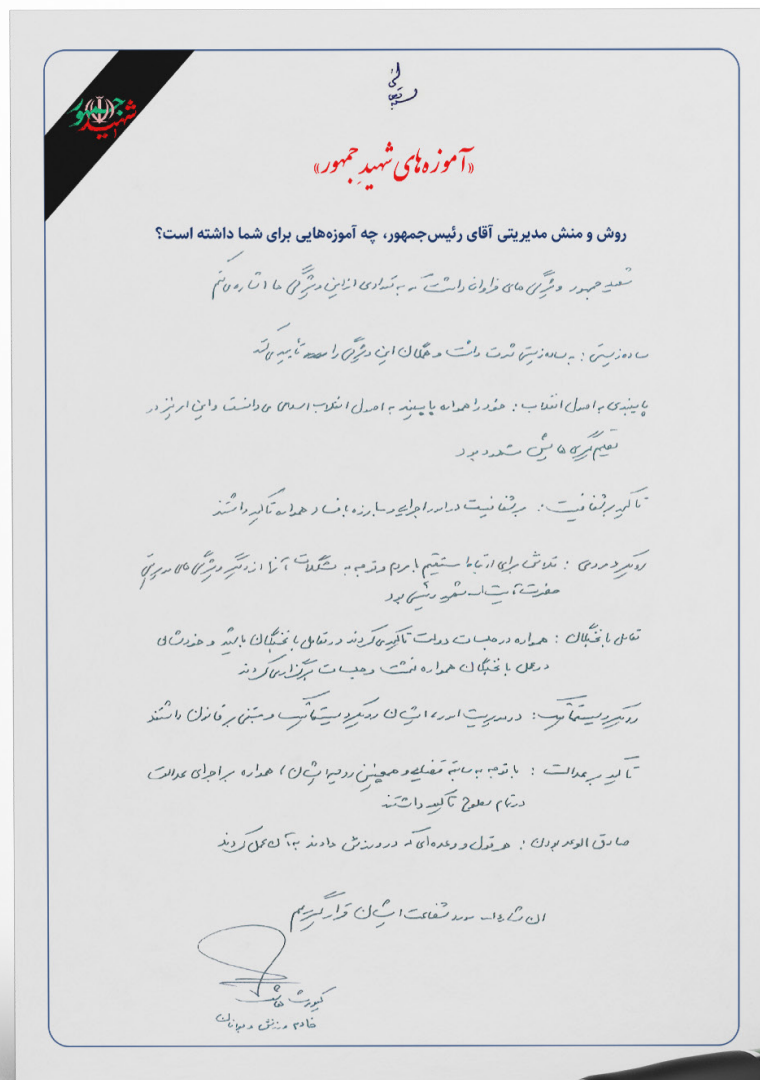
■ کیومرث هاشمی وزیر ورزش و جوانان

سید علی خامنه‌ای

تعامل با نخبگان: همواره در جلسات دولت تاکید می‌کردند در تعامل با نخبگان باشید و خودشان در عمل با نخبگان همواره نشست و جلسات برگزار می‌کردند. **رویکرد سیستماتیک:** در مدیریت امور، ایشان رویکرد سیستماتیک و مبتنی بر قانون داشتند. **تاکید بر عدالت:** با توجه به سابقه قضایی و همچنین روحیه ایشان، همواره بر اجرای عدالت در تمام سطوح تاکید داشتند. **صادق الوعد بودن:** هر قول و وعده‌ای که در ورزش دادند به آن عمل کردند. ان شاء الله مورد شفاعت ایشان قرار گیریم.

شهید جمهور ویژگی‌های فراوانی داشت که به تعدادی از این ویژگی‌ها اشاره می‌کنم. **ساده‌زیستی:** به ساده‌زیستی شهرت داشت و همگان این ویژگی را تایید می‌کنند. **پایبندی به اصول انقلاب:** خود را همواره پایبند به اصول انقلاب اسلامی می‌دانست و این امر نیز در تصمیم‌گیری‌هایش مشهود بود. **تاکید بر شفافیت:** بر شفافیت در امور اجرایی و مبارزه با فساد همواره تاکید داشتند. **رویکرد مردمی:** تلاش برای ارتباط مستقیم با مردم و توجه به مشکلات آنها از دیگر ویژگی‌های مدیریتی حضرت آیت‌الله شهید رئیسی بود.

سازمان اداری و استخدامی کشور
انتشارات

سایت سازمان aro.gov.ir
تلفن: ۸۵۳۵۲۹۰۴ - ۸۵۳۵۲۹۲۴ دورنگار: ۸۸۵۴۶۹۲۹
پست الکترونیکی nashr@arogov.ir
نشانی تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان جهانتاب
کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۴۹۹ صندوق پستی: ۴۳۴۴ - ۱۵۸۷۵

فروست انتشار: ۱۴

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۴۲-۰۵-۰